

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 11ης Ιουλίου 2014*

«Κρατικές ενισχύσεις — Δημόσια υπηρεσία ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων — Ενίσχυση που η Ισπανία προτίθεται να χορηγήσει στην RTVE — Τροποποίηση του συστήματος χρηματοδότησεως — Αντικατάσταση των προερχομένων από τη διαφήμιση εσόδων με νέους φόρους βαρύνοντες τους επιχειρηματικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της τηλεόρασεως και των τηλεπικοινωνιών — Απόφαση κρίνουσα την ενίσχυση συμβατή προς την εσωτερική αγορά — Διαδικαστικά δικαιώματα — Νέα ενίσχυση — Τροποποίηση του υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων — Φορολογικό μέτρο που αποτελεί τρόπο χρηματοδότησεως της ενισχύσεως — Ύπαρξη υποχρεωτικής σχέσεως προορισμού μεταξύ του φόρου και της ενισχύσεως — Άμεση επίδραση του προϊόντος του φόρου επί του ύψους της ενισχύσεως — Αναλογικότητα — Υποχρέωση αιτιολογήσεως»

Στην υπόθεση T-151/11,

Telefónica de España, SA, με έδρα τη Μαδρίτη (Ισπανία),

Telefónica Móviles España, SA, με έδρα τη Μαδρίτη,

εκπροσωπούμενες από τους F. González Díaz και F. Salerno, δικηγόρους,

προσφεύγουσες,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους G. Valero Jordana και C. Urraca Caviedes,

καθής,

υποστηριζόμενης από το

Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενο αρχικώς από τον M. Muñoz Pérez, στη συνέχεια, από τις S. Centeno Huerta και N. Díaz Abad, στη συνέχεια, από την N. Díaz Abad και, τέλος, από τον M. Sampol Pucurull, abogados del Estado,

και από την

Corporación de Radio y Televisión Española, SA (RTVE), με έδρα τη Μαδρίτη, εκπροσωπούμενη από τους A. Martínez Sánchez, A. Vázquez-Guillén Fernández de la Riva και J. Rodríguez Ordóñez, δικηγόρους,

παρεμβαίνοντες,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

με αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως 2011/1/ΕΕ της Επιτροπής, της 20ής Ιουλίου 2010, σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων C 38/09 (πρώην NN 58/09) το οποίο προτίθεται να εφαρμόσει η Ισπανία υπέρ του Ισπανικού Οργανισμού Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης (RTVE) (ΕΕ 2011, L 1, σ. 9),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Ο. Czúcz (εισηγητή), πρόεδρο, I. Labucka και Δ. Γρατσία, δικαστές,

γραμματέας: T. Weiler, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 15ης Οκτωβρίου 2013,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με την υπό κρίση προσφυγή, οι προσφεύγουσες, Telefónica de España, SA και Telefónica Móviles España, SA, ζητούν την ακύρωση της αποφάσεως 2011/1/ΕΕ της Επιτροπής, της 20ής Ιουλίου 2010, σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων C 38/09 (πρώην NN 58/09) το οποίο προτίθεται να εφαρμόσει η Ισπανία υπέρ του Ισπανικού Οργανισμού Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης (RTVE) (ΕΕ 2011, L 1, σ. 9, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση). Με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το σύστημα χρηματοδότησεως της Corporación de Radio y Televisión Española, SA (RTVE), το οποίο τροποποιήθηκε από το Βασίλειο της Ισπανίας με τον Ley 8/2009, de 28 de agosto, de financiación de la Corporación de Radio y Televisión Española (νόμος 8/2009, της 28ης Αυγούστου 2009, σχετικά με τη χρηματοδότηση της RTVE, BOE αριθ. 210, της 31ης Αυγούστου 2009, σ. 74003, στο εξής: νόμος 8/2009), περί τροποποίησης του Ley 17/2006, de 5 de junio, de la radio y la televisión de titularidad estatal (νόμος 17/2006, της 5ης Ιουνίου 2006, σχετικά με τη δημόσια ραδιοφωνία και τηλεόραση, BOE αριθ. 134, της 6ης Ιουνίου 2006, σ. 21270, στο εξής: νόμος 17/2006), ήταν συμβατό προς την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

Ιστορικό της διαφοράς και προσβαλλόμενη απόφαση

- 2 Η Telefónica de España είναι ο ιστορικός επιχειρηματικός φορέας στον τομέα των τηλεπικοινωνιών στην Ισπανία, ιδίως όσον αφορά τις υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας, οι οποίες δύνανται να περιλαμβάνουν την καλωδιακή παροχή υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεόρασεως, τη διασύνδεση διαφόρων κυκλωμάτων και τις μισθωμένες τηλεφωνικές γραμμές. Η Telefónica Móviles España είναι επιχειρηματικός φορέας παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας στην Ισπανία. Οι δύο αυτές εταιρίες ανήκουν κατά 100 % στην Telefónica de España, SA. Η Telefónica de España δραστηριοποιείται στην αγορά της προσφοράς υπηρεσιών οπτικοακουστικού περιεχομένου μέσω του δικτύου της «Internet Protocol Television», διά της προσφοράς της υπηρεσίας της «Imagenio».
- 3 Η RTVE είναι ο ισπανικός δημόσιος οργανισμός ραδιοφωνίας και τηλεόρασεως, που έχει επιφορτισθεί με την αποστολή παροχής δημόσιας υπηρεσίας στους τομείς αυτούς δυνάμει του νόμου 17/2006.
- 4 Ο νόμος 17/2006 προέβλεπε καθεστώς μικτής χρηματοδότησεως της RTVE. Δυνάμει του νόμου αυτού, αφενός, η RTVE διέθετε έσοδα προερχόμενα από τις εμπορικές δραστηριότητές της, ιδίως δε από την πώληση διαφημιστικού χώρου. Αφετέρου, η RTVE ελάμβανε αντιστάθμιση εκ μέρους του ισπανικού κράτους για την εκπλήρωση της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Το εν λόγω σύστημα χρηματοδότησεως (στο εξής: υφιστάμενο καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE) εγκρίθηκε από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με τις αποφάσεις της C(2005) 1163 τελικό, της 20ής Απριλίου

2005, σχετικά με κρατική ενίσχυση υπέρ της RTVE (E8/05) (σύνοψη στην ΕΕ 2006, C 239, σ. 17), και C(2007) 641 τελικό, της 7ης Μαρτίου 2007, σχετικά με τη χρηματοδότηση μέτρων μείωσης του εργατικού δυναμικού της RTVE (NN 8/07) (σύνοψη στην ΕΕ 2007, C 109, σ. 2).

- 5 Στις 22 Ιουνίου 2009 η Επιτροπή επελήφθη καταγγελίας σχετικά με το σχέδιο νόμου που μεταγενέστερα κατέστη ο νόμος 8/2009. Στις 5 Αυγούστου 2009 η Επιτροπή ζήτησε από το Βασίλειο της Ισπανίας να της παράσχει πληροφορίες σχετικά με το εν λόγω σχέδιο νόμου.
- 6 Ο νόμος 8/2009, ο οποίος άρχισε να ισχύει την 1η Σεπτεμβρίου 2009, τροποποίησε το υφιστάμενο καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE.
- 7 Ευθύς εξαρχής, ο νόμος 8/2009 προέβλεπε ότι, από τα τέλη του 2009, η διαφήμιση, η τηλεαγορά, η χρηματοοικονομική στήριξη και οι υπηρεσίες παροχής προσβάσεως δεν αποτελούσαν, πλέον, πηγές χρηματοδοτήσεως της RTVE. Τα μόνα εμπορικά έσοδα που εξακολουθούσε να διαθέτει η RTVE μετά την ημερομηνία αυτή ήσαν εκείνα που προέρχονταν από την παροχή υπηρεσιών σε τρίτους καθώς και από την πώληση των δικών της παραγωγών (άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του νόμου 8/2009). Τα έσοδα αυτά περιορίζονταν σε ποσό ύψους 25 εκατομμυρίων ευρώ περίπου (βλ. αιτιολογική σκέψη 9 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 8 Εν συνεχεία, προς αντιστάθμιση της απώλειας των λοιπών εμπορικών εσόδων, ο νόμος 8/2009 εισήγαγε ή τροποποίησε, με το άρθρο του 2, παράγραφος 1, στοιχεία β' έως δ', και με τα άρθρα του 4 έως 6, τα τρία ακόλουθα φορολογικά μέτρα:
 - έναν νέο φόρο 3 % επί των εσόδων των εγκατεστημένων στην Ισπανία επιχειρηματικών φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της δωρεάν τηλεοράσεως και έναν νέο φόρο 1,5 % επί των εσόδων των εγκατεστημένων στην Ισπανία επιχειρηματικών φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της συνδρομητικής τηλεοράσεως· η δε συνεισφορά του φόρου αυτού στον προϋπολογισμό της RTVE δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15 % (όσον αφορά την τηλεόραση ελεύθερης προσβάσεως) και το 20 % (όσον αφορά τη συνδρομητική τηλεόραση) της συνολικής ενισχύσεως που προορίζεται ετησίως για την RTVE και κάθε φορολογικό έσοδο που υπερβαίνει τα ως άνω ποσοστά αποδίδεται στον γενικό προϋπολογισμό του ισπανικού κράτους (άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ', και άρθρο 6 του νόμου 8/2009)·
 - έναν νέο φόρο 0,9 % επί των ακαθάριστων εσόδων εκμεταλλεύσεως (εξαιρουμένων των εσόδων που αποκτήθηκαν στη σχετική αγορά χονδρικής) των εγκατεστημένων στην Ισπανία επιχειρηματικών φορέων οι οποίοι δραστηριοποιούνται στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, οι οποίοι είναι καταχωρισμένοι στο μητρώο επιχειρηματικών φορέων της επιτροπής τηλεπικοινωνιακής αγοράς και οι οποίοι διαθέτουν γεωγραφική κάλυψη αντιστοιχούσα στην ισπανική επικράτεια ή μεγαλύτερη εκείνης μιας αυτόνομης κοινότητας, παρέχουν δε οπτικοακουστικές υπηρεσίες ή οποιοδήποτε άλλου είδους υπηρεσία περιλαμβάνουσα διαφήμιση, όσον αφορά κάποια από τις ακόλουθες υπηρεσίες: υπηρεσία σταθερής τηλεφωνίας, υπηρεσία κινητής τηλεφωνίας και παροχή πρόσβασης στο διαδίκτυο· η δε συνεισφορά στη συνολική ενίσχυση που προορίζεται ετησίως για την RTVE δεν μπορεί να υπερβαίνει το 25 %, κάθε δε φορολογικό έσοδο που υπερβαίνει το ως άνω ποσοστό αποδίδεται στον γενικό προϋπολογισμό του ισπανικού κράτους (άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και άρθρο 5 του νόμου 8/2009)·
 - ποσοστό της τάξεως του 80 %, μέχρι ύψους 330 εκατομμυρίων ευρώ κατ' ανώτατο όριο, της αποδόσεως του υφιστάμενου φόρου επί της χρήσεως του ραδιοφάσματος, λαμβανομένου υπόψη ότι το υπόλοιπο αποδίδεται στον γενικό προϋπολογισμό του ισπανικού κράτους και ότι το ποσοστό αυτό μπορεί να τροποποιείται τηρουμένων των νόμων περί του γενικού προϋπολογισμού του ισπανικού κράτους (άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', και άρθρο 4 του νόμου 8/2009).

- 9 Εξάλλου, η αντιστάθμιση για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, η οποία προβλέπεται από τον νόμο 17/2006, διατηρήθηκε σε ισχύ (άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', του νόμου 8/2009). Επομένως, αν οι προαναφερθείσες πηγές χρηματοδοτήσεως [και ορισμένες άλλες πηγές άνευ μείζονος σημασίας, οι οποίες προβλέπονται από το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία στ' έως θ', του νόμου 8/2009] δεν επαρκούσαν για την κάλυψη του συνόλου των προβλεπομένων δαπανών της RTVE για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της σχετικά με την παροχή δημόσιας υπηρεσίας, το ισπανικό κράτος ήταν υποχρεωμένο, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 και του άρθρου 33 του νόμου 17/2006, να καλύψει τη διαφορά αυτή. Κατά συνέπεια, το σύστημα μικτής χρηματοδοτήσεως της RTVE μετατράπηκε σε οιονεί αποκλειστικώς δημόσιο σύστημα χρηματοδοτήσεως (στο εξής: οιονεί αποκλειστικώς δημόσιο καθεστώς χρηματοδοτήσεως).
- 10 Τέλος, το άρθρο 3, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 προέβλεπε ανώτατο όριο για τα έσοδα της RTVE. Κατά τα δύο έτη 2010 και 2011, το σύνολο των εν λόγω εσόδων δεν μπορούσε να υπερβεί τα 1 200 εκατομμύρια ευρώ ετησίως, ποσό που αντιστοιχούσε, επίσης, στο ανώτατο όριο των δαπανών της για κάθε οικονομικό έτος. Κατά τα έτη 2012 έως 2014, η ανώτατη αύξηση του ποσού αυτού είχε καθοριστεί σε 1 % και, για τα επόμενα έτη, η αύξηση επρόκειτο να καθορίζεται με βάση την ετήσια εξέλιξη του δείκτη τιμών καταναλωτή.
- 11 Ο νόμος 8/2009 τροποποίησε, επίσης, τον ορισμό της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, με την οποία είχε επιφορτισθεί η RTVE. Ειδικότερα, ο ως άνω νόμος θέσπισε συμπληρωματικές υποχρεώσεις για την RTVE σχετικά με το παιδικό πρόγραμμα. Εξάλλου, ο ως άνω νόμος προέβλεπε όρια για την απόκτηση δικαιωμάτων μεταδόσεως αθλητικών εκδηλώσεων καθώς και για τη μετάδοση κινηματογραφικών έργων μεγάλων διεθνών εταιριών κινηματογραφικής παραγωγής σε ωράριο υψηλής τηλεθέασης.
- 12 Στις 2 Δεκεμβρίου 2009 η Επιτροπή κοινοποίησε στο Βασίλειο της Ισπανίας την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 108 ΣΛΕΕ όσον αφορά την τροποποίηση του καθεστώτος χρηματοδοτήσεως της RTVE (στο εξής: απόφαση περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας) (σύνοψη στην ΕΕ 2010, C 8, σ. 31). Η Επιτροπή κάλεσε τους τρίτους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί του επίμαχου μέτρου.
- 13 Στις 18 Μαρτίου 2010 η Επιτροπή κίνησε την προβλεπόμενη από το άρθρο 258 ΣΛΕΕ διαδικασία λόγω παραβάσεως κράτους μέλους, εκτιμώντας ότι ο επιβληθείς φόρος επί των ηλεκτρονικών επικοινωνιών αντέβαινε στο άρθρο 12 της οδηγίας 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση) (ΕΕ L 108, σ. 21). Στις 30 Σεπτεμβρίου 2010 η Επιτροπή, με αιτιολογημένη γνώμη, ζήτησε από το Βασίλειο της Ισπανίας να καταργήσει τον ως άνω φόρο λόγω της ασυμβατότητάς του προς την εν λόγω οδηγία.
- 14 Στις 20 Ιουλίου 2010 η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, με την οποία έκρινε ότι η προβλεπόμενη από τον νόμο 8/2009 τροποποίηση του συστήματος χρηματοδοτήσεως της RTVE ήταν συμβατή προς την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή στηρίχθηκε, ιδίως, στη διαπίστωση ότι τα τρία φορολογικά μέτρα που εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009 δεν αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος των προβλεπομένων από τον εν λόγω νόμο νέων στοιχείων ενισχύσεως και ότι τυχόν ασυμβατότητα των ως άνω φορολογικών μέτρων προς την οδηγία για την αδειοδότηση δεν επηρέαζε, ως εκ τούτου, την εξέταση της συμβατότητας της εν λόγω ενισχύσεως προς την εσωτερική αγορά. Εξάλλου, η Επιτροπή εκτίμησε ότι το τροποποιημένο χρηματοδοτικό καθεστώς της RTVE ήταν σύμφωνο προς το άρθρο 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, καθόσον το εν λόγω χρηματοδοτικό καθεστώς ήταν αναλογικό.

Διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

- 15 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 11 Μαρτίου 2011, οι προσφεύγουσες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.
- 16 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 25 Μαΐου 2011, το Βασίλειο της Ισπανίας ζήτησε να παρέμβει στην παρούσα διαδικασία υπέρ της Επιτροπής.
- 17 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 16 Ιουνίου 2011, η RTVE ζήτησε να παρέμβει στην παρούσα διαδικασία υπέρ της Επιτροπής.
- 18 Με διατάξεις της 30ής Ιουνίου και της 22ας Σεπτεμβρίου 2011, αντιστοίχως, ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου επέτρεψε τις παρεμβάσεις αυτές.
- 19 Με έγγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 20 Ιουλίου 2011, οι προσφεύγουσες ζήτησαν την εμπιστευτική μεταχείριση ορισμένων δεδομένων και ορισμένων πληροφοριών, που περιέχονταν στα παραρτήματα του δικογράφου της προσφυγής, έναντι της RTVE.
- 20 Με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 10 Οκτωβρίου 2011, η RTVE διατύπωσε αντιρρήσεις όσον αφορά το σύνολο του υποβληθέντος από τις προσφεύγουσες αιτήματος περί εμπιστευτικής μεταχειρίσεως.
- 21 Με διάταξη της 7ης Δεκεμβρίου 2011, ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου απέρριψε το ως άνω αίτημα περί εμπιστευτικής μεταχειρίσεως.
- 22 Οι παρεμβαίνοντες κατέθεσαν τα υπομνήματά τους και οι προσφεύγουσες κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επ' αυτών εμπροθέσμως.
- 23 Με έγγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 8 Μαρτίου 2012, οι προσφεύγουσες ζήτησαν την εμπιστευτική μεταχείριση, έναντι του Βασιλείου της Ισπανίας και της RTVE, ορισμένων στοιχείων που περιέχονταν στις παρατηρήσεις τους επί του υπομνήματος παρεμβάσεως της RTVE.
- 24 Με έγγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 10 και 11 Απριλίου 2012, αντιστοίχως, το Βασίλειο της Ισπανίας και η RTVE αντέκρουσαν τα υποβληθέντα από τις προσφεύγουσες αιτήματα περί εμπιστευτικής μεταχειρίσεως.
- 25 Με διάταξη της 4ης Ιουλίου 2013, ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου απέρριψε το ως άνω αίτημα περί εμπιστευτικής μεταχειρίσεως.
- 26 Με έγγραφα της 9ης Ιουλίου 2013, το Γενικό Δικαστήριο ζήτησε από τους διαδίκους να απαντήσουν σε ερωτήσεις στο πλαίσιο ενός μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας, κατά το άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας του. Οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν εμπροθέσμως στο αίτημα αυτό.
- 27 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία. Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 15ης Οκτωβρίου 2013.
- 28 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:
 - να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ·
 - εν πάση περιπτώσει, να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα·

- να καταδικάσει το Βασίλειο της Ισπανίας στο σύνολο των δικαστικών εξόδων που σχετίζονται με την παρέμβασή του, συμπεριλαμβανομένων αυτών στα οποία υποβλήθηκαν οι προσφεύγουσες·
 - να καταδικάσει την RTVE στο σύνολο των δικαστικών εξόδων που σχετίζονται με την παρέμβασή της, συμπεριλαμβανομένων αυτών στα οποία υποβλήθηκαν οι προσφεύγουσες.
- 29 Η Επιτροπή, το Βασίλειο της Ισπανίας και η RTVE ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:
- να κρίνει την προσφυγή εν μέρει απαράδεκτη·
 - εν πάση περιπτώσει, να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·
 - να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

- 30 Η προσφυγή στηρίζεται σε πέντε λόγους ακυρώσεως αντλούμενους, πρώτον, από προσβολή των διαδικαστικών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται από το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, δεύτερον, από παράβαση του άρθρου 108 ΣΛΕΕ και του άρθρου 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [108 ΣΛΕΕ] (ΕΕ L 83, σ. 1), τρίτον, από παράβαση της σχετικής υποχρέωσης αιτιολογήσεως, τέταρτον, από πλάνη ως προς την έννοια της ενισχύσεως κατά το πνεύμα του άρθρου 107 ΣΛΕΕ και, πέμπτον, από παράβαση του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και της υποχρέωσης αιτιολογήσεως.

1. Επί του παραδεκτού της προσφυγής και των λόγων ακυρώσεως

- 31 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Βασίλειο της Ισπανίας και από την RTVE, προβάλλει ότι η προσφυγή είναι εν μέρει απαράδεκτη. Κατά την άποψή της, οι προσφεύγουσες έχουν μόνον έννομο συμφέρον ως προς το αίτημά τους περί ακυρώσεως των στοιχείων της προσβαλλομένης αποφάσεως που αφορούν τις εισφορές στις οποίες όφειλαν να προβούν οι προσφεύγουσες. Επομένως, οι προσφεύγουσες φέρονται ότι δεν έχουν συμφέρον να ζητήσουν την ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως στο μέτρο που αυτή αφορά είτε τις εισφορές που οι προσφεύγουσες όφειλαν εν πάση περιπτώσει να καταβάλουν, ανεξαρτήτως του τρόπου διαθέσεως των ποσών, είτε τις εισφορές που οι προσφεύγουσες δεν όφειλαν να καταβάλουν. Κάθε μία από τις εισφορές, οι οποίες προβλέπονται από τα άρθρα 4 έως 6 του νόμου 8/2009, μπορεί να διαχωριστεί από τις άλλες. Επομένως, η ακύρωση μίας εξ αυτών δεν θα είχε επίπτωση στις άλλες.
- 32 Το Βασίλειο της Ισπανίας διατείνεται ότι οι προβληθέντες λόγοι ακυρώσεως, και δη ο δεύτερος μέχρι και τον πέμπτο, είναι απαράδεκτοι λόγω ελλείψεως εννόμου συμφέροντος των προσφευγουσών. Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, αυτοί οι λόγοι ακυρώσεως αφορούν το βάσιμο της προσβαλλομένης αποφάσεως. Επομένως, δεν αρκεί το ότι οι προσφεύγουσες θεωρούνται ως ενδιαφερόμενες κατά την έννοια του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, αλλά η εν λόγω απόφαση θα πρέπει να τις αφορά ατομικά. Πάντως, η θέση των προσφευγουσών στην αγορά δεν επηρεάζεται ουσιαδώς από τον νόμο 8/2009.
- 33 Οι προσφεύγουσες θέτουν υπό αμφισβήτηση τα επιχειρήματα αυτά.
- 34 Συναφώς, αρκεί να υπομνησθεί ότι ο δικαστής της Ευρωπαϊκής Ένωσης δικαιούται να εκτιμήσει αν, υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, είναι δικαιολογημένη, από άποψη ορθής απονομής της δικαιοσύνης, η επί της ουσίας απόρριψη μιας προσφυγής ή ενός ισχυρισμού, χωρίς προηγούμενη απόφαση επί του παραδεκτού της εν λόγω προσφυγής ή του εν λόγω ισχυρισμού (απόφαση του

Δικαστηρίου της 26ης Φεβρουαρίου 2002, C-23/00 P, Συμβούλιο κατά Boehringer, Συλλογή 2002, σ. I-1873, σκέψεις 51 και 52, και απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 15ης Ιουνίου 2005, T-171/02, Regione autonoma della Sardegna κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-2123, σκέψη 155).

- 35 Υπό τις περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι, χάριν της οικονομίας της διαδικασίας, πρέπει να εξετασθούν καταρχάς το αίτημα των προσφευγουσών περί ακυρώσεως και το βάσιμο των λόγων ακυρώσεως που αυτές προέβαλαν προς στήριξη του εν λόγω αιτήματος, χωρίς προηγούμενη απόφαση επί του παραδεκτού της προσφυγής στο σύνολό της ούτε επί του παραδεκτού του δευτέρου λόγου ακυρώσεως έως και του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, δεδομένου ότι η προσφυγή, εν πάση περιπτώσει και για τους λόγους που εκτίθενται κατωτέρω, στερείται ερείσματος.

2. Επί της ουσίας

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από προσβολή των διαδικαστικών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται από το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ

- 36 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως που προέβαλαν, οι προσφεύγουσες διατείνονται ότι η Επιτροπή προσέβαλε τα διαδικαστικά δικαιώματά τους που κατοχυρώνονται από το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Στην αιτιολογική σκέψη 29 της αποφάσεως περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα τρία φορολογικά μέτρα, τα οποία εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009, μπορούσαν να διαχωριστούν από το υφιστάμενο καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE, ενώ υπήρχαν αμφιβολίες επ' αυτού. Έτσι, η Επιτροπή περιόρισε το αντικείμενο της επίσημης διαδικασίας έρευνας. Κατά τις προσφεύγουσες, ο περιορισμός αυτός είχε ως συνέπεια να περιορισθούν τα διαδικαστικά δικαιώματά τους, δεδομένου ότι η Επιτροπή υποχρεούται μόνον να λαμβάνει υπόψη τις παρατηρήσεις των τρίτων ενδιαφερομένων όσον αφορά το αντικείμενο της διαδικασίας. Κατά συνέπεια, ως προς το ζήτημα αν τα φορολογικά μέτρα μπορούσαν να διαχωριστούν από τα στοιχεία της ενισχύσεως, οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι δεν έτυχαν προστασίας συγκρίσιμης με αυτήν της οποίας θα ετύγχαναν, εάν το ζήτημα αυτό είχε αποτελέσει αντικείμενο της διαδικασίας. Συνεπώς, η κατάσταση είναι ισοδύναμη με αυτήν στο πλαίσιο της οποίας η Επιτροπή λαμβάνει τελική απόφαση επί ενός μέτρου χωρίς να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας, παρά το γεγονός ότι υπάρχουν σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά το επίμαχο μέτρο.
- 37 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Βασίλειο της Ισπανίας και από την RTVE, θέτει υπό αμφισβήτηση τα επιχειρήματα αυτά.
- 38 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η προβλεπόμενη από το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ επίσημη διαδικασία έρευνας σκοπεί, ιδίως, να προστατεύσει τα δικαιώματα ενδεχομένων τρίτων ενδιαφερομένων και ότι καθίσταται απαραίτητη άπαξ η Επιτροπή αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες προκειμένου να κρίνει αν ένα μέτρο είναι συμβατό με την κοινή αγορά (απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Οκτωβρίου 2011, C-47/10 P, Αυστρία κατά Scheucher-Fleisch κ.λπ., Συλλογή 2011, σ. I-10707, σκέψη 70, και απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 10ης Φεβρουαρίου 2009, T-388/03, Deutsche Post και DHL International κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. II-199, σκέψη 87).
- 39 Πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι, εν προκειμένω, οι προσφεύγουσες δεν προσάπτουν στην Επιτροπή ότι δεν κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας ως προς τον νόμο 8/2009. Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, καίτοι η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας όσον αφορά τον εν λόγω νόμο, αυτή προσέβαλε τα διαδικαστικά δικαιώματά τους που κατοχυρώνονται από το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, διαπιστώνοντας, με την απόφαση περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας, ότι τα τρία φορολογικά μέτρα, τα οποία εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009, μπορούσαν να διαχωριστούν από το υφιστάμενο καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE.
- 40 Το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί.

- 41 Συγκεκριμένα, οι διαπιστώσεις σχετικά με τα τρία εισαχθέντα ή τροποποιηθέντα με τον νόμο 8/2009 φορολογικά μέτρα, στις οποίες προέβη η Επιτροπή με την αιτιολογική σκέψη 29 της αποφάσεως περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας, δεν είναι ικανές να θίξουν τα διαδικαστικά δικαιώματα των προσφευγουσών, τα οποία κατοχυρώνονται από το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.
- 42 Αντιθέτως προς ό,τι προβάλλουν οι προσφεύγουσες, η κατάσταση που είναι επίμαχη εν προκειμένω δεν μπορεί να συγκριθεί με μια κατάσταση στο πλαίσιο της οποίας η Επιτροπή θα είχε αποφασίσει να μην κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας ως προς τον νόμο 8/2009.
- 43 Πράγματι, σε περίπτωση που η Επιτροπή θα είχε αποφασίσει να μην κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας ως προς τον νόμο 8/2009, οι προσφεύγουσες δεν θα είχαν μπορέσει να κάνουν χρήση των διαδικαστικών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται υπέρ αυτών δυνάμει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, υπό την ιδιότητά τους ως τρίτων ενδιαφερομένων.
- 44 Εξάλλου, εν προκειμένω, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας ως προς τον νόμο 8/2009. Επομένως, οι προσφεύγουσες θα μπορούσαν να υποβάλουν παρατηρήσεις, υπό την ιδιότητά τους ως τρίτων ενδιαφερομένων, και η Επιτροπή θα μπορούσε να λάβει υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές.
- 45 Ευθύς εξαρχής, οι διαπιστώσεις της Επιτροπής, οι οποίες επαναλαμβάνονται στην αιτιολογική σκέψη 29 της αποφάσεως περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας, δεν απέκλειαν τη δυνατότητα των προσφευγουσών να εκφράσουν αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον μπορούν να διακριθούν μεταξύ τους τα φορολογικά μέτρα που εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009. Συγκεκριμένα, όταν η Επιτροπή αποφασίζει να εξετάσει επισήμως ένα μέτρο, καλεί τους τρίτους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους ως προς το μέτρο αυτό. Πάντως, τίποτε δεν αποκλείει τη δυνατότητα των τρίτων ενδιαφερομένων να υποβάλουν παρατηρήσεις όχι μόνον όσον αφορά τις αμφιβολίες περί των οποίων έκανε λόγο η Επιτροπή στην απόφαση περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας αλλά και όσον αφορά άλλα στοιχεία του υπό εξέταση μέτρου.
- 46 Εν συνεχεία, έστω και αν υποθεθεί ότι η Επιτροπή δεν αναφέρθηκε, στην απόφαση περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας, σε αμφιβολίες όσον αφορά τη δυνατότητα διαχωρισμού των φορολογικών μέτρων, τούτο δεν θα την εμπόδιζε να λάβει υπόψη τις αμφιβολίες που προέβαλαν τρίτοι ενδιαφερόμενοι κατά τη διάρκεια της επίσημης διαδικασίας έρευνας. Τίποτε δεν αποκλείει, κατόπιν των αμφιβολιών που προβλήθηκαν με τις παρατηρήσεις τρίτου ενδιαφερομένου, να προβεί η Επιτροπή σε πιο εμπεριστατωμένη εξέταση, να συλλέξει συμπληρωματικές πληροφορίες και, ενδεχομένως, να μεταβάλει την άποψή της. Συγκεκριμένα, από το άρθρο 4, παράγραφος 4, και από το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999 προκύπτει ότι η απόφαση περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας περικλείει μια αξιολόγηση προκαταρκτικής φύσεως, η οποία παρέχει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να σχηματίσει μια πρώτη γνώμη ως προς το ζήτημα αν τα υπό εξέταση μέτρα ενέχουν τον χαρακτήρα ενισχύσεως κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και αν είναι συμβατά προς την εσωτερική αγορά. Επομένως, μια τέτοια απόφαση ενέχει μόνον προπαρασκευαστικό χαρακτήρα (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου της 25ης Νοεμβρίου 2009, T-87/09, Andersen κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 53). Ο κατ' ανάγκην προσωρινός χαρακτήρας των εκτιμήσεων, οι οποίες περιέχονται σε μια απόφαση περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας, επιβεβαιώνεται από το άρθρο 7 του κανονισμού 659/1999, το οποίο προβλέπει ότι η Επιτροπή δύναται να αποφασίζει, με την τελική απόφαση, ότι το υπό εξέταση μέτρο δεν αποτελεί ενίσχυση, ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση είναι συμβατή προς την κοινή αγορά, ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση μπορεί να κριθεί συμβατή προς την κοινή αγορά εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις ή ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση είναι ασύμβατη προς την κοινή αγορά (απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 27ης Νοεμβρίου 2003, T-190/00, Regione Siciliana κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-5015, σκέψη 48).

- 47 Κατά συνέπεια, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν να επικαλούνται τελεσφόρως ότι τα διαδικαστικά δικαιώματά τους, τα οποία κατοχυρώνονται από το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, εθίγησαν από την περιλαμβανόμενη στην αιτιολογική σκέψη 29 της αποφάσεως περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας διαπίστωση της Επιτροπής.
- 48 Κανένα από τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι προσφεύγουσες δεν είναι ικανό να κλονίσει το συμπέρασμα αυτό.
- 49 Αφενός, οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι από τις σκέψεις 90 έως 99 της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 2ας Σεπτεμβρίου 2010, C-290/07 P, Επιτροπή κατά Scott (Συλλογή 2010, σ. I-7763), μπορεί να συναχθεί ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη τις αμφιβολίες που αφορούν στοιχεία του υπό εξέταση μέτρου, τις οποίες προέβαλαν τρίτοι ενδιαφερόμενοι, στο μέτρο που το εν λόγω θεσμικό όργανο δεν διατύπωσε τις εν λόγω αμφιβολίες με την απόφαση περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας. Πάντως, η ερμηνεία αυτή της προαναφερθείσας δικαστικής αποφάσεως είναι εσφαλμένη. Συγκεκριμένα, με την εν λόγω απόφαση, το Δικαστήριο περιορίστηκε να διαπιστώσει ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη έγγραφα τα οποία, αφενός μεν, δεν της είχαν προσκομισθεί κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας αλλά μεταγενεστέρως, αφετέρου δε, περιείχαν μόνον αόριστες αναφορές.
- 50 Αφετέρου, οι προσφεύγουσες, επικαλούμενες τις σκέψεις 124 έως 137 της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, T-25/04, González y Díez κατά Επιτροπής (Συλλογή 2007, σ. II-3121), υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή οφείλει να λαμβάνει υπόψη τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που δημιουργήσαν οι περιεχόμενες στην απόφαση περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας ενδείξεις.
- 51 Το εν λόγω επιχείρημα πρέπει επίσης να απορριφθεί.
- 52 Συγκεκριμένα, η μνημονευθείσα στη σκέψη 50 ανωτέρω απόφαση αφορά περίπτωση στο πλαίσιο της οποίας το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε αν, με την απόφαση περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας, η Επιτροπή είχε παράσχει επαρκείς ενδείξεις, ώστε να έχει ο δικαιούχος του μέτρου τη δυνατότητα να αντιληφθεί ότι αυτή είχε αμφιβολίες ως προς ένα στοιχείο του υπό εξέταση μέτρου, να προβάλει τα επιχειρήματά του και να παράσχει τα στοιχεία που έκρινε αναγκαία επί του ζητήματος αυτού εν πλήρει επιγνώσει. Πάντως, ελλείψει επαρκών ενδείξεων, δεν είναι δυνατό να αναμένεται από τον δικαιούχο ενός μέτρου να άρει τις αμφιβολίες που τρέφει η Επιτροπή ως προς το εν λόγω μέτρο. Κατά συνέπεια, ο ως άνω δικαιούχος μπορεί να επικαλείται την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, οσάκις η Επιτροπή στηρίζεται, στην τελική απόφασή της, επί της εν λόγω αμφιβολίας.
- 53 Η συλλογιστική αυτή δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής στην παρούσα περίπτωση, στο πλαίσιο της οποίας, σε περίπτωση διαφωνίας, οι προσφεύγουσες μπορούσαν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους όσον αφορά την περιλαμβανόμενη στην αιτιολογική σκέψη 29 της αποφάσεως περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας διαπίστωση της Επιτροπής ότι τα τρία φορολογικά μέτρα, τα οποία εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009, μπορούσαν να διαχωριστούν από το υφιστάμενο καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE. Λαμβανομένου υπόψη του κατ' ανάγκην προσωρινού χαρακτήρα των εκτιμήσεων της Επιτροπής που διαλαμβάνονται σε μια τέτοια απόφαση, οι προσφεύγουσες δεν μπορούσαν να βασίζονται στο ότι, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ιδίως δε κατόπιν των παρατηρήσεών τους, η Επιτροπή δεν επρόκειτο να μεταβάλει άποψη.
- 54 Επομένως, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από πλάνη σχετικά με την έννοια της νέας ενισχύσεως κατά το πνεύμα του άρθρου 108 ΣΛΕΕ και του άρθρου 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 659/1999

- 55 Ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως αφορά το τμήμα του αιτιολογικού της προσβαλλομένης αποφάσεως, το οποίο τιτλοφορείται «Ανάλυση του χαρακτήρα των μέτρων ως υφιστάμενης ενισχύσεως» και το οποίο αποτελείται από τις αιτιολογικές σκέψεις 48 έως 55. Η Επιτροπή απάντησε στο προβληθέν από το Βασίλειο της Ισπανίας επιχείρημα ότι ο νόμος 8/2009 δεν επέφερε ουσιώδη τροποποίηση του υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων, το οποίο τροποποιήθηκε σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση E 8/05, και ότι, συνεπώς, δεν συνιστούσε νέα ενίσχυση που να απαιτεί νέα κοινοποίηση (βλ. αιτιολογική σκέψη 48 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 56 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι, στις αιτιολογικές σκέψεις 48 έως 55 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή παρερμήνευσε την έννοια της νέας ενισχύσεως κατά το πνεύμα του άρθρου 108 ΣΛΕΕ και του άρθρου 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 659/1999, διαπιστώνοντας ότι η τροποποίηση του καθεστώτος χρηματοδοτήσεως της RTVE, η οποία επήλθε με τον νόμο 8/2009, μπορούσε να διαχωριστεί από το υφιστάμενο καθεστώς χρηματοδοτήσεώς της. Κατά τις προσφεύγουσες, ο νόμος αυτός δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απλή προσθήκη στο υφιστάμενο καθεστώς. Ο νόμος αυτός δεν περιορίζεται στην τροποποίηση της χρηματοδοτήσεως της RTVE, αλλά προέβη επίσης στην τροποποίηση της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας που έχει ανατεθεί στον εν λόγω οργανισμό. Πάντως, υφίσταται σύνδεσμος μεταξύ της χρηματοδοτήσεως και της αναπτύξεως της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Επομένως, κατά τις προσφεύγουσες, η Επιτροπή δεν θα μπορούσε να προβεί στην εκτίμηση ότι η τροποποίηση της χρηματοδοτήσεως της RTVE, η οποία εισήχθη με τον εν λόγω νόμο, μπορούσε να διαχωριστεί από το υφιστάμενο καθεστώς και δεν θα έπρεπε να εξετασθεί αυτοτελώς.
- 57 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, επίσης, ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της ασφαλείας δικαίου. Η διάκριση, στην οποία προέβη η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, μεταξύ της αναλύσεως της τροποποιήσεως της χρηματοδοτήσεως και της τροποποιήσεως της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας έρχεται σε αντίθεση με την πρακτική που ακολουθείται στις σχετικές αποφάσεις.
- 58 Αντιθέτως, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Βασίλειο της Ισπανίας και από την RTVE, εκτιμά ότι ο ως άνω λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί. Οι τροποποιήσεις που επήλθαν με τον νόμο 8/2009 μπορούν να διαχωριστούν από το υφιστάμενο καθεστώς. Μόνον οι τροποποιήσεις που επηρεάζουν την ουσία, ήτοι την εγγενή λειτουργία ενός υφιστάμενου καθεστώτος, είναι αδιαχώριστες από αυτό. Πάντως, οι τροποποιήσεις που επήλθαν με τον νόμο 8/2009 δεν επηρέασαν τη λειτουργία του υφιστάμενου καθεστώτος χρηματοδοτήσεως. Ευθύς εξαρχής, τα τρία φορολογικά μέτρα που εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009 δεν επηρέασαν ούτε την αξιολόγηση των λοιπών στοιχείων της ενισχύσεως που χορηγήθηκε στην RTVE ούτε την επίπτωση που η κρατική ενίσχυση μπορούσε να επιφέρει στην αγορά. Εν συνεχεία, το γεγονός ότι τα φορολογικά μέτρα ενίσχυσαν την ανεξαρτησία της δημόσιας υπηρεσίας δεν επηρέασε την εγγενή λειτουργία του υφιστάμενου καθεστώτος ούτε τον αντίκτυπο που η ενίσχυση μπορούσε να επιφέρει στην αγορά. Τέλος, οι προσαρμογές της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας εισήγαγαν έναν πιο συστατικό ορισμό της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας, γεγονός το οποίο δεν επηρέασε την εξέταση της συμβατότητάς της και δεν μετέβαλε τον χαρακτηρισμό του υφιστάμενου καθεστώτος χρηματοδοτήσεως της RTVE ως υφιστάμενης ενισχύσεως.
- 59 Η Επιτροπή προσθέτει ότι το επιχείρημα που αντλείται από την πρακτική που ακολουθούσε στις σχετικές αποφάσεις είναι αλυσιτελές, καθόσον η ύπαρξη μιας τέτοιας πρακτικής δεν είναι ικανή να επηρεάσει τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως. Εν πάση περιπτώσει, η πρακτική της δεν είναι ανακόλουθη.

60 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει καταρχάς να υπομνησθούν οι κανόνες που διέπουν τις τροποποιήσεις ενός υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων, πριν εξετασθεί το ζήτημα αν, στις αιτιολογικές σκέψεις 48 έως 55 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή τήρησε τους κανόνες αυτούς.

Επί των κανόνων που διέπουν τις τροποποιήσεις ενός υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων

61 Όσον αφορά τους κανόνες που διέπουν τις τροποποιήσεις ενός υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων, πρέπει να υπομνησθεί, ευθύς εξαρχής, ότι, δυνάμει του άρθρου 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 659/1999, ως νέα ενίσχυση νοείται κάθε καθεστώς ενισχύσεων ή κάθε ατομική ενίσχυση που δεν αποτελεί υφιστάμενη ενίσχυση, καθώς και κάθε τροποποίηση υφιστάμενης ενισχύσεως.

62 Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΚ) 794/2004 της Επιτροπής της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού 659/1999 (ΕΕ L 140, σ. 1), κάθε τροποποίηση υφιστάμενης ενισχύσεως δεν συνιστά κατ' ανάγκην νέα ενίσχυση. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τη διάταξη αυτή, οι τροποποιήσεις καθαρά τυπικού ή διοικητικού χαρακτήρα, οι οποίες δεν είναι ικανές να επηρεάσουν την αξιολόγηση του μέτρου ενισχύσεως, δεν λογίζονται ως τροποποιήσεις υφιστάμενης ενισχύσεως. Επομένως, για να αποτελεί νέα ενίσχυση, η τροποποίηση υφιστάμενης ενισχύσεως πρέπει να είναι ουσιώδης.

63 Στην περίπτωση που η τροποποίηση ενός υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων συνιστά νέα ενίσχυση, η Επιτροπή οφείλει να εξετάζει σε ποιον βαθμό αυτή επηρεάζει το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων. Κατ' αρχήν, μόνον η τροποποίηση, αυτή καθαυτή, συνιστά νέα ενίσχυση. Μόνο στην περίπτωση που η τροποποίηση επηρεάζει την ίδια την ουσία του αρχικού καθεστώτος ενισχύσεων μεταβάλλεται το καθεστώς αυτό σε νέο καθεστώς ενισχύσεων. Πάντως, μια τροποποίηση δεν επηρεάζει την ίδια την ουσία του αρχικού καθεστώτος όταν το νέο στοιχείο μπορεί σαφώς να αποσπασθεί από το αρχικό καθεστώς (απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 30ής Απριλίου 2002, T-195/01 και T-207/01, Government of Gibraltar κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2309, σκέψεις 109 έως 111).

64 Ως εκ τούτου, η τροποποίηση ενός καθεστώτος ενισχύσεων, η οποία προβλέπει την επέκταση ενός υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων σε μια νέα κατηγορία δικαιούχων, συνιστά τροποποίηση που μπορεί σαφώς να αποσπαστεί από το αρχικό καθεστώς, καθόσον η εφαρμογή του υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων στη νέα κατηγορία δικαιούχων δεν επηρεάζει την εκτίμηση της συμβατότητας του αρχικού καθεστώτος (απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 11ης Ιουνίου 2009, T-189/03, ASM Brescia κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. II-1831, σκέψη 106).

65 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει επίσης να αποσαφηνιστεί ότι μόνο στο μέτρο που η τροποποίηση ενός υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων επηρεάζει την ουσία του εν λόγω καθεστώτος ενισχύσεων πρέπει η τροποποίηση αυτή να λογίζεται ως νέα ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 659/1999. Επομένως, η Επιτροπή μπορεί να περιορισθεί στην αξιολόγηση εκείνων μόνον των στοιχείων του υφιστάμενου καθεστώτος, τα οποία επηρεάστηκαν ουσιωδώς από την τροποποίηση. Όσον αφορά τα στοιχεία αυτά, τίποτε δεν αποκλείει να στηριχθεί η Επιτροπή επί του πορίσματος της αρχικής αξιολογήσεώς της και να εξετάσει μόνον αν η εν λόγω αξιολόγηση κλονίζεται από την τροποποίηση. Ως προς την υποχρέωση κοινοποιήσεως, την οποία υπέχει ένα κράτος μέλος, από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, ακόμη και στην περίπτωση που ένα νέο μέτρο ενισχύσεως τροποποιεί ουσιωδώς το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων, το κράτος μέλος δεν είναι οπωσδήποτε υποχρεωμένο να κοινοποιήσει εκ νέου το καθεστώς ενισχύσεων στο σύνολό του, αλλά μπορεί να περιορισθεί στην κοινοποίηση της τροποποιήσεως, υπό την προϋπόθεση ότι μια τέτοια κοινοποίηση περιέχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα στην Επιτροπή να αξιολογήσει το νέο μέτρο ενισχύσεως.

Επί της προσεγγίσεως που ακολούθησε η Επιτροπή εν προκειμένω

- 66 Ακριβώς υπό το πρίσμα των προηγηθεισών εκτιμήσεων πρέπει να εξετασθεί αν, στις αιτιολογικές σκέψεις 48 έως 55 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή τήρησε τους κανόνες που διέπουν τις τροποποιήσεις ενός υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων.
- 67 Στις αιτιολογικές σκέψεις 49 και 50 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εξέθεσε ότι, δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού 794/2004, όφειλε καταρχάς να εξετάσει αν η τροποποίηση του καθεστώτος χρηματοδοτήσεως της RTVE, που εισήχθη με τον νόμο 8/2009, ήταν ουσιώδης. Εν συνεχεία, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η μετάβαση από το καθεστώς μικτής χρηματοδοτήσεως στο οιοονεί αποκλειστικώς δημόσιο καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE, στην οποία προέβη το Βασίλειο της Ισπανίας με την έκδοση του εν λόγω νόμου, αποτέλεσε ουσιώδη τροποποίηση και, επομένως, συνιστούσε νέα ενίσχυση. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή δέχθηκε ότι το ύψος της ενισχύσεως είχε αυξηθεί δραστικά και ότι η χρηματοδότηση που συνδεόταν με τη διαφήμιση, η οποία δεν αποτελούσε ενίσχυση, είχε αντικατασταθεί από χρηματοδότηση χορηγούμενη από το ισπανικό κράτος.
- 68 Επομένως, στο τμήμα αυτό του αιτιολογικού της προσβαλλομένης αποφάσεως, το οποίο, εξάλλου, δεν τίθεται εν αμφιβόλω από τους διαδίκους, η Επιτροπή έλαβε θέση μόνον επί του ζητήματος αν οι τροποποιήσεις, τις οποίες επέφερε στο υφιστάμενο καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE ο νόμος 8/2009, συνιστούσαν νέα ενίσχυση (βλ. σκέψη 62 ανωτέρω). Κατά συνέπεια, οι εκτιμήσεις αυτές δεν αφορούν το ζήτημα της δυνατότητας διαχωρισμού των τροποποιήσεων τις οποίες επέφερε στο υφιστάμενο καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE ο νόμος 8/2009.
- 69 Στις αιτιολογικές σκέψεις 51 και 52 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εξέθεσε τη μέθοδο που προετίθετο να ακολουθήσει όσον αφορά την επεξεργασία μιας τροποποιήσεως υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων. Αφού αναφέρθηκε στο άρθρο 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 659/1999 και στη νομολογία που παρατέθηκε στη σκέψη 63 ανωτέρω, η Επιτροπή δέχθηκε, στην πρώτη περίοδο της αιτιολογικής σκέψεως 52 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι προσαρμογές που δεν έθιγαν την αξιολόγηση της συμβατότητας του μέτρου δεν έθιγαν ούτε την ουσία της ενισχύσεως και επομένως δεν μετέβαλλαν τον χαρακτηρισμό του μέτρου ως υφιστάμενης ενισχύσεως. Στη δεύτερη και στην τρίτη περίοδο της αιτιολογικής σκέψεως 52 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, όταν μια τροποποίηση επηρέαζε την ουσία ενός καθεστώτος, αλλά όχι σε βαθμό που να απαιτείται νέα αξιολόγηση των λοιπών στοιχείων του, η τροποποίηση αυτή μπορούσε να αξιολογηθεί μεμονωμένα, χωρίς να γίνει αναφορά στα λοιπά στοιχεία του καθεστώτος, και ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, η υποχρέωση κοινοποιήσεως εκ μέρους του κράτους μέλους και η υποχρέωση εξετάσεως εκ μέρους της Επιτροπής αφορούσαν αποκλειστικά την τροποποίηση αυτή.
- 70 Τα συμπεράσματα αυτά δεν ενέχουν πλάνη. Συγκεκριμένα, όπως εκτέθηκε στις σκέψεις 63 και 64 ανωτέρω, μια τροποποίηση, η οποία δεν είναι ικανή να επηρεάσει την αξιολόγηση ενός υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων διότι δεν αφορά την ουσία του εν λόγω καθεστώτος ενισχύσεων, πρέπει να θεωρείται ότι μπορεί να αποσπαστεί από το εν λόγω καθεστώς. Εξάλλου, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 65 ανωτέρω, σε περίπτωση που ένα μέτρο, το οποίο πρέπει να λογίζεται ως νέα ενίσχυση, είναι ικανό να επηρεάσει την αξιολόγηση ενός αρχικού καθεστώτος ενισχύσεων, μόνον εκείνα τα στοιχεία αυτού του καθεστώτος ενισχύσεων, τα οποία επηρεάζονται ουσιαστικώς, μεταβάλλονται σε νέα ενίσχυση.
- 71 Στις αιτιολογικές σκέψεις 53 έως 55 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εφάρμοσε τη μέθοδο που μνημονεύθηκε στη σκέψη 69 ανωτέρω.
- 72 Ως εκ τούτου, στις αιτιολογικές σκέψεις 54 και 55 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έλαβε θέση επί του ζητήματος αν οι τροποποιήσεις, τις οποίες επέφερε στο υφιστάμενο καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE ο νόμος 8/2009, μπορούσαν να διαχωριστούν από το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων.

- 73 Στην αιτιολογική σκέψη 54 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εξέτασε τη σχέση μεταξύ των νέων πόρων για την RTVE και των στοιχείων ενισχύσεως που προβλέπονταν από το υφιστάμενο καθεστώς χρηματοδοτήσεώς της. Αφού επιβεβαίωσε ότι οι νέοι αυτοί πόροι ήσαν ουσιώδεις και αποτελούσαν, επομένως, νέα ενίσχυση, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι εν λόγω νέοι πόροι μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο επί «της συμβατότητας του συνόλου της ενισχύσεως» και, ως εκ τούτου, ωσαύτως επί των στοιχείων ενισχύσεως που προβλέπονταν ήδη από το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων υπέρ της RTVE.
- 74 Στην αιτιολογική σκέψη 55 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή συνήγαγε ότι οι τροποποιήσεις αυτές έπρεπε να της κοινοποιηθούν επισήμως λόγω του αντικτύπου τους επί της συμβατότητας του συνόλου του καθεστώτος χρηματοδοτήσεως της RTVE. Η Επιτροπή αποσαφήνισε ότι ο χαρακτηρισμός της ενισχύσεως ως νέας ενισχύσεως αναφερόταν μόνο σε αυτή καθαυτή την τροποποίηση, οπότε η Επιτροπή υπείχε μόνον την υποχρέωση να αξιολογήσει την ποιότητα των μεταβολών και τις συνέπειές τους όσον αφορά τη συμβατότητα της ενισχύσεως.
- 75 Επομένως, στις αιτιολογικές σκέψεις 54 και 55 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δεν διαπίστωσε ότι τα νέα στοιχεία ενισχύσεως, τα οποία εισήγαγε ο νόμος 8/2009, μπορούσαν να διαχωριστούν από το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων. Αντιθέτως, από τα σημεία αυτά προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή εκτίμησε ότι ο εν λόγω νόμος είχε τροποποιήσει ουσιαστικώς ορισμένα στοιχεία του υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων.
- 76 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από την οικονομία της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της εξετάσεως της συμβατότητας της ενισχύσεως, η Επιτροπή εξέτασε το καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE όπως αυτό τροποποιήθηκε με τον νόμο 8/2009, επομένως το καθεστώς ενισχύσεων υπέρ της RTVE αποτελείται όχι μόνον από τα νέα στοιχεία ενισχύσεως που εισήγαγε ο εν λόγω νόμος αλλά και από τα στοιχεία του υφιστάμενου καθεστώτος που τροποποιήθηκαν ουσιαστικώς με τον εν λόγω νόμο. Ως εκ τούτου, αφενός, στις αιτιολογικές σκέψεις 56 έως 60 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή ανέλυσε τον τροποποιημένο ορισμό της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας της RTVE. Αφετέρου, στις αιτιολογικές σκέψεις 67 έως 76 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή προέβη σε έλεγχο του αν, λαμβανομένων υπόψη της ως άνω αποστολής και του συνόλου των στοιχείων ενισχύσεως, των οποίων επωφελείτο η RTVE, ήτοι των κρατικών πόρων τη διάθεση των οποίων προβλέπει ο εν λόγω νόμος και εκείνων που ήδη προβλέπονταν από το υφιστάμενο καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE, υπήρχε κίνδυνος υπερβολικής αντισταθμίσεως.
- 77 Επομένως, από τις αιτιολογικές σκέψεις 54 και 55 καθώς και από την οικονομία της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή δεν διαπίστωσε ότι τα προβλεπόμενα από τον νόμο 8/2009 στοιχεία ενισχύσεως συνιστούσαν νέα ενίσχυση δυναμένη να διαχωριστεί από το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων της RTVE.
- 78 Το συμπέρασμα αυτό δεν τίθεται εν αμφιβόλω από τις περιλαμβανόμενες στην αιτιολογική σκέψη 53 της προσβαλλομένης αποφάσεως εκτιμήσεις της Επιτροπής. Βεβαίως, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα φορολογικά μέτρα, τα οποία εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009, μπορούσαν να διαχωριστούν από το ισχύον καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή δέχθηκε ότι οι νέες πηγές χρηματοδοτήσεως θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη νομιμότητα, αυτή καθαυτήν, του καθεστώτος, αλλά ότι αυτές δεν επηρέαζαν την αξιολόγηση των λοιπών στοιχείων της χορηγηθείσας στην RTVE ενισχύσεως ούτε τον πιθανό αντίκτυπο της εν λόγω ενισχύσεως στην αγορά.
- 79 Ωστόσο, αντιθέτως προς ό,τι διατείνεται η προσφεύγουσα, από την αιτιολογική σκέψη 53 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν είναι δυνατό να συναχθεί ότι η Επιτροπή εκτίμησε ότι τα προβλεπόμενα από τον νόμο 8/2009 στοιχεία ενισχύσεως μπορούσαν να διαχωριστούν από το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων υπέρ της RTVE.

- 80 Πρώτον, μια τέτοια ερμηνεία δεν είναι επιβεβλημένη. Συγκεκριμένα, είναι, επίσης, δυνατό να θεωρηθεί ότι οι εκτιμήσεις που παραθέτει η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 53 της προσβαλλομένης αποφάσεως αφορούν μόνον τα φορολογικά μέτρα, τα οποία εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009, και, επομένως, το σχετικό με τη φορολογία τμήμα του εν λόγω νόμου. Στην περίπτωση αυτή, οι εκτιμήσεις της Επιτροπής, οι οποίες παρατέθηκαν στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη, αφορούσαν μόνον εκείνα τα στοιχεία του εν λόγω νόμου τα οποία, κατά την Επιτροπή, δεν αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος της ενισχύσεως και, επομένως, δεν μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο επί της συμβατότητας της εν λόγω ενισχύσεως προς την κοινή αγορά (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 61 έως 66 της προσβαλλομένης αποφάσεως, των οποίων η βασιμότητα θα εξετασθεί στο πλαίσιο της εξετάσεως του τετάρτου λόγου ακυρώσεως). Παρομοίως, είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι, με την ως άνω αιτιολογική σκέψη, η Επιτροπή θέλησε να περιορισθεί στη διαπίστωση ότι το Βασίλειο της Ισπανίας ήταν μεν υποχρεωμένο να της κοινοποιήσει τον εν λόγω νόμο, αλλά δεν ήταν υποχρεωμένο να της κοινοποιήσει ex novo όλα τα στοιχεία του υφιστάμενου καθεστώτος χρηματοδοτήσεως της RTVE (βλ., συναφώς, σκέψη 65 ανωτέρω).
- 81 Δεύτερον, καίτοι πρέπει να γίνει δεκτό ότι το ακριβές περιεχόμενο των περιλαμβανομένων στην αιτιολογική σκέψη 53 της προσβαλλομένης αποφάσεως παρατηρήσεων της Επιτροπής δεν είναι απολύτως σαφές, εν πάση περιπτώσει, η ερμηνεία της εν λόγω αιτιολογικής σκέψεως, στην οποία προβαίνει η προσφεύγουσα, είναι απορριπτέα, καθόσον είναι εκ διαμέτρου αντίθετη προς το υπόλοιπο τμήμα του αιτιολογικού και προς την οικονομία της ως άνω αποφάσεως (βλ. σκέψεις 72 έως 77 ανωτέρω).
- 82 Επομένως, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι, στην αιτιολογική σκέψη 53 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δεν διαπίστωσε ότι οι τροποποιήσεις που εισήχθησαν στο υφιστάμενο καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE συνιστούσαν νέα ενίσχυση δυναμένη να διαχωριστεί πλήρως από το εν λόγω καθεστώς χρηματοδοτήσεως και να αποτελέσει αντικείμενο αυτοτελούς εξετάσεως. Συνεπώς, αντιθέτως προς ό,τι διατείνεται η προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν παρέβη το άρθρο 108 ΣΛΕΕ και το άρθρο 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 659/1999.
- 83 Κατά συνέπεια, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως όσον αφορά τη δυνατότητα διαχωρισμού της τροποποίησεως από το υφιστάμενο καθεστώς

- 84 Στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι, στην αιτιολογική σκέψη 53 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως. Κατά τις προσφεύγουσες, η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε με ποιον τρόπο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα τρία φορολογικά μέτρα, τα οποία εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009, μπορούσαν να διαχωριστούν από το ισχύον καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE.
- 85 Αντιθέτως, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Βασίλειο της Ισπανίας και από την RTVE, φρονεί ότι η αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι επαρκής.
- 86 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπομνησθεί ότι η απαιτούμενη κατά το άρθρο 296 ΣΛΕΕ αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στο είδος της οικείας πράξεως και από αυτήν πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του οργάνου που εξέδωσε την πράξη, έτσι ώστε να παρέχει στους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να λάβουν γνώση των λόγων για τους οποίους ελήφθη το μέτρο και στο αρμόδιο δικαστήριο τη δυνατότητα να ασκεί τον έλεγχό του. Η τήρηση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως και ιδίως του περιεχομένου της πράξεως, της φύσεως των προβαλλόμενων λόγων και του συμφέροντος προς παροχή διευκρινίσεων που ενδέχεται να έχουν οι αποδέκτες ή άλλα πρόσωπα τα οποία η πράξη αφορά άμεσα και ατομικά. Δεν απαιτείται η αιτιολογία να διευκρινίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία

μιας πράξεως πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 296 ΣΛΕΕ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο σε σχέση με το γράμμα της, αλλά και σε σχέση με το γενικό πλαίσιο της, καθώς και με το σύνολο των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ. απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 1ης Ιουλίου 2009, T-81/07 έως T-83/07, KG Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. II-2411, σκέψεις 61 και 62 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 87 Πρώτον, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος στο μέτρο που αφορά μια διαπίστωση της Επιτροπής ότι οι εισαχθέντες με τον νόμο 8/2009 νέοι κρατικοί πόροι και η τροποποίηση του ορισμού της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας μπορούσαν να διαχωριστούν από το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων. Όπως εκτέθηκε στις σκέψεις 71 έως 83 ανωτέρω, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιλαμβάνει τέτοιες διαπιστώσεις της Επιτροπής.
- 88 Δεύτερον, όσον αφορά την αμφιβολία ως προς το ακριβές περιεχόμενο των περιλαμβανομένων στην αιτιολογική σκέψη 53 της προσβαλλομένης αποφάσεως εκτιμήσεων της Επιτροπής (βλ. σκέψεις 80 και 81 ανωτέρω), πρέπει να υπομνησθεί ότι τυχόν αντίφαση στην αιτιολογία αποφάσεως συνιστά παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως μόνον αν αποδειχθεί ότι, λόγω της αντιφάσεως αυτής, ο αποδέκτης της πράξεως δεν είναι σε θέση να γνωρίζει, εν όλω ή εν μέρει, την πραγματική αιτιολογία της αποφάσεως και ότι, ως εκ τούτου, οι ουσιαστικές διατάξεις της πράξεως στερούνται, εν όλω ή εν μέρει, παντός νομικού ερείσματος (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Σεπτεμβρίου 2013, T-347/09, Γερμανία κατά Επιτροπής, σκέψη 101 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία)
- 89 Πάντως, η προϋπόθεση αυτή δεν πληρούται εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, όπως εκτέθηκε στις σκέψεις 72 έως 76 ανωτέρω, ευθύς εξαρχής, από τις αιτιολογικές σκέψεις 54 και 55 της προσβαλλομένης αποφάσεως καθώς και από την οικονομία της εν λόγω αποφάσεως προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή δεν ήταν της γνώμης ότι οι τροποποιήσεις που εισήχθησαν με τον νόμο 8/2009 μπορούσαν να διαχωριστούν από το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει, επίσης, να γίνει δεκτό ότι οι λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή εκτίμησε ότι το καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE, όπως αυτό τροποποιήθηκε με τον νόμο 8/2009, ήταν συμβατό προς την κοινή αγορά απορρέουν από τις αιτιολογικές σκέψεις 56 έως 76 της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπου η Επιτροπή δεν περιορίσθηκε στην εξέταση της συμβατότητας των νέων στοιχείων ενισχύσεως που εισήχθησαν με τον νόμο 8/2009, αλλά προέβη και σε εξέταση των τροποποιημένων στοιχείων ενισχύσεως του νόμου 17/2006.
- 90 Τρίτον, έστω και αν υποθεθεί ότι, στην αιτιολογική σκέψη 53 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή υπέπεσε σε αντίφαση σε σχέση με το υπόλοιπο τμήμα των αιτιολογικών σκέψεων της προσβαλλομένης αποφάσεως, στοιχείο το οποίο δεν έχει αποδειχθεί, μια τέτοια αντίφαση δεν θα ήταν ικανή να επηρεάσει τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, η προσέγγιση την οποία ακολούθησε η Επιτροπή και η πραγματική αιτιολογία την οποία παρέθεσε η Επιτροπή απορρέουν από τις αιτιολογικές σκέψεις 54 και 55 της εν λόγω αποφάσεως και από την οικονομία της εν λόγω αποφάσεως (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, σκέψη 88 ανωτέρω, σκέψη 101 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 91 Επομένως, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι τα τρία φορολογικά μέτρα τα οποία εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009 δεν αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος της ενισχύσεως

- 92 Ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως αφορά το τμήμα του αιτιολογικού που περιέχεται στις αιτιολογικές σκέψεις 61 έως 66 της προσβαλλομένης αποφάσεως, με τις οποίες η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα τρία φορολογικά μέτρα τα οποία εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009 δεν αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος του εισαχθέντος με τον εν λόγω νόμο μέτρου ενισχύσεως.

- 93 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι, αντιθέτως προς ό,τι δέχθηκε η Επιτροπή, τα τρία νέα φορολογικά μέτρα τα οποία εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009 αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος των θεσπισθέντων με τον εν λόγω νόμο νέων στοιχείων ενισχύσεως. Επομένως, κατά τις προσφεύγουσες, στο πλαίσιο της εξετάσεως της συμβατότητας της ενισχύσεως, η Επιτροπή όφειλε, επίσης, να εξετάσει τη συμβατότητα των τριών νέων φορολογικών μέτρων προς το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως δε προς την οδηγία για την αδειοδότηση.
- 94 Ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως διαρθρώνεται σε δύο σκέλη. Αφενός, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή αγνόησε τα κριτήρια που διέπουν τη σχέση μεταξύ ενός μέτρου ενισχύσεως και της χρηματοδοτήσεώς του. Αφετέρου, οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι, κατ' εφαρμογήν των ορθών κριτηρίων, η Επιτροπή όφειλε να διαπιστώσει ότι τα τρία φορολογικά μέτρα, τα οποία εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009, αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος των θεσπισθέντων με τον εν λόγω νόμο στοιχείων ενισχύσεως.
- Επί του πρώτου σκέλους, που αφορά τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο τρόπος χρηματοδοτήσεως μιας ενισχύσεως πρέπει να θεωρείται ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εν λόγω ενισχύσεως
- 95 Το πρώτο σκέλος αφορά τις αιτιολογικές σκέψεις 61 έως 63 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Στην αιτιολογική σκέψη 61, η Επιτροπή δέχθηκε ότι, κατά τον νόμο 8/2009, η μετάβαση από ένα καθεστώς μικτής χρηματοδοτήσεως της RTVE σε ένα οιονεί αποκλειστικώς δημόσιο καθεστώς χρηματοδοτήσεως συνοδεύτηκε από την εισαγωγή ή από την τροποποίηση τριών φορολογικών μέτρων, τα οποία αποσκοπούσαν στη συγκέντρωση των αναγκαίων εσόδων. Στην αιτιολογική σκέψη 62, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι, στην περίπτωση που ένας φόρος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ενισχύσεως, όφειλε να λάβει υπόψη τον τρόπο χρηματοδοτήσεως της ενισχύσεως και ότι μπορούσε να κρίνει το καθεστώς ενισχύσεων συμβατό προς την εσωτερική αγορά μόνον αν το καθεστώς ενισχύσεων ήταν σύμφωνο προς το δίκαιο της Ένωσης. Στην αιτιολογική σκέψη 63, η Επιτροπή δέχθηκε ότι, για να θεωρηθεί ότι ένας φόρος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος ενός μέτρου ενισχύσεως, έπρεπε να υφίσταται υποχρεωτική σχέση προορισμού μεταξύ του οικείου φόρου και της οικείας ενισχύσεως, υπό την έννοια ότι το προϊόν του φόρου προοριζόταν οπωσδήποτε για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως και επηρέαζε άμεσα το ύψος της.
- 96 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, αντιθέτως προς ό,τι διαπίστωσε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 63 της προσβαλλομένης αποφάσεως, προκειμένου τα φορολογικά μέτρα, τα οποία έχουν ως σκοπό τη χρηματοδότηση ενός μέτρου ενισχύσεως, να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του τελευταίου αυτού μέτρου ενισχύσεως, αρκεί αυτά να προορίζονται για τον δικαιούχο της ενισχύσεως. Αντιθέτως, κατά τις προσφεύγουσες, δεν είναι αναγκαίος ο εκ μέρους ενός φορολογικού μέτρου άμεσος επηρεασμός του ύψους της ενισχύσεως. Πρόκειται απλώς για μια ένδειξη μεταξύ πλειόνων άλλων ενδείξεων.
- 97 Αντιθέτως, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Βασίλειο της Ισπανίας και από την RTVE, φρονεί ότι τα κριτήρια που μνημονεύθηκαν στην αιτιολογική σκέψη 63 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν είναι εσφαλμένα. Κατά την Επιτροπή, ένας φόρος μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος ενός μέτρου ενισχύσεως μόνον όταν πληρούνται δύο προϋποθέσεις, ήτοι, πρώτον, το ότι το προϊόν του φόρου πρέπει να προορίζεται οπωσδήποτε για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως και, δεύτερον, το ότι το προϊόν του φόρου επηρεάζει άμεσα το ύψος της.
- 98 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η Συνθήκη ΛΕΕ διαχωρίζει επακριβώς, αφενός, τους κανόνες που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις, οι οποίοι προβλέπονται από τα άρθρα 107 ΣΛΕΕ έως 109 ΣΛΕΕ, και, αφετέρου, τους κανόνες που αφορούν τις στρεβλώσεις που προκύπτουν από διαφορές μεταξύ των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που υφίστανται μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως, όσον αφορά τις φορολογικές τους διατάξεις, οι οποίοι προβλέπονται από τα άρθρα 116 ΣΛΕΕ και 117 ΣΛΕΕ (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-174/02, *Streekgewest*, Συλλογή 2005, σ. I-85, σκέψη 24).

- 99 Επομένως, κατ' αρχήν, τα φορολογικά μέτρα που αποβλέπουν στη χρηματοδότηση ενός μέτρου ενισχύσεως δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της Συνθήκης ΛΕΕ που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-175/02, Pape, Συλλογή 2005, σ. I-127, σκέψη 14, και Streekgewest, σκέψη 98 ανωτέρω, σκέψη 25).
- 100 Ωστόσο, όταν τα φορολογικά μέτρα αποτελούν τρόπο χρηματοδότησεως ενός μέτρου ενισχύσεως ούτως ώστε να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του μέτρου αυτού, η Επιτροπή δεν μπορεί να διαχωρίζει την εξέταση μιας ενισχύσεως από τις συνέπειες του τρόπου χρηματοδοτήσεώς της, καθόσον, σε μια τέτοια περίπτωση, η ασυμβατότητα του τρόπου χρηματοδοτήσεως προς το δίκαιο της Ένωσης μπορεί να επηρεάσει τη συμβατότητα του καθεστώτος ενισχύσεων προς την κοινή αγορά (αποφάσεις Pape, σκέψη 99 ανωτέρω, σκέψη 14, και Streekgewest, σκέψη 98 ανωτέρω, σκέψη 25).
- 101 Όσον αφορά τα κριτήρια που διέπουν το ζήτημα αν ο τρόπος χρηματοδοτήσεως της ενισχύσεως αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εν λόγω ενισχύσεως, από τη νομολογία προκύπτει ότι πρέπει να υφίσταται υποχρεωτική σχέση προορισμού μεταξύ του οικείου φόρου και της οικείας ενισχύσεως βάσει της συναφούς εθνικής νομοθεσίας, υπό την έννοια ότι το προϊόν του φόρου προορίζεται οπωσδήποτε για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως και επηρεάζει άμεσα το ύψος της και, κατά συνέπεια, την εκτίμηση περί του αν είναι συμβατή η ενίσχυση αυτή προς την κοινή αγορά (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Ιουνίου 2006, C-393/04 και C-41/05, Air Liquide Industries Belgium, Συλλογή 2006, σ. I-5293, σκέψη 46, και της 22ας Δεκεμβρίου 2008, C-333/07, Regie Networks, Συλλογή 2008, σ. I-10807, σκέψη 99).
- 102 Επομένως, από τη νομολογία αυτή προκύπτει, αφενός, ότι, για να θεωρηθεί ότι ένας φόρος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος ενός μέτρου ενισχύσεως, πρέπει οπωσδήποτε να υφίσταται μια δεσμευτική διάταξη εθνικού δικαίου που να επιβάλλει ότι ο φόρος προορίζεται για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως. Συνεπώς, ελλείψει τέτοιας διατάξεως, ένας φόρος δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προορίζεται προς χρηματοδότηση ενός μέτρου ενισχύσεως και, ως εκ τούτου, δεν αποτελεί έναν από τους κανόνες εφαρμογής του εν λόγω μέτρου ενισχύσεως. Αφετέρου, το γεγονός και μόνον ότι υφίσταται μια τέτοια διάταξη δεν μπορεί, αυτό καθαυτό, να αποτελέσει επαρκή προϋπόθεση ώστε να αποδειχθεί ότι ένας φόρος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος ενός μέτρου ενισχύσεως. Όταν υφίσταται μια τέτοια διάταξη εθνικού δικαίου, πρέπει να εξετάζεται, εξάλλου, αν το προϊόν του φόρου επηρεάζει άμεσα το ύψος της ενισχύσεως.
- 103 Επομένως, αντιθέτως προς ό,τι διατείνονται οι προσφεύγουσες, προκειμένου ένας φόρος να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος ενός μέτρου ενισχύσεως, δεν αρκεί το προϊόν του φόρου να προορίζεται υποχρεωτικώς για τη χρηματοδότηση της εν λόγω ενισχύσεως.
- 104 Όσον αφορά τη νομολογία την οποία επικαλούνται οι προσφεύγουσες προς στήριξη των επιχειρημάτων τους, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι καμία από τις αποφάσεις τις οποίες μνημονεύουν οι προσφεύγουσες δεν είναι ικανή να θεμελιώσει την άποψή τους ότι, για να αποδειχθεί ότι ο τρόπος χρηματοδοτήσεως αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μέτρου ενισχύσεως, αρκεί να αποδειχθεί ότι οι εισπράξεις που πραγματοποιούνται βάσει του φορολογικού μέτρου αποδίδονται στον δικαιούχο της ενισχύσεως.
- 105 Στο πλαίσιο αυτό, οι προσφεύγουσες επικαλούνται το γεγονός ότι, σε ορισμένες αποφάσεις, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι πρέπει να υφίσταται υποχρεωτική σχέση προορισμού μεταξύ του φορολογικού μέτρου και του μέτρου ενισχύσεως και ότι, αν υφίσταται τέτοια σχέση, το προϊόν του φορολογικού μέτρου επηρεάζει άμεσα το ύψος της ενισχύσεως.
- 106 Πάντως, αντιθέτως προς ό,τι διατείνονται οι προσφεύγουσες, από τις αποφάσεις τις οποίες αυτές επικαλέσθησαν (αποφάσεις του Δικαστηρίου Streekgewest, σκέψη 98 ανωτέρω, σκέψη 26· Pape, σκέψη 99 ανωτέρω, σκέψη 15· της 14ης Απριλίου 2005, C-128/03 και C-129/03, AEM και AEM Torino, Συλλογή 2005, σ. I-2861, σκέψεις 46 και 47, και της 27ης Οκτωβρίου 2005, C-266/04 έως C-270/04, C-276/04 και C-321/04 έως C-325/04, Distribution Casino France κ.λπ., Συλλογή 2005,

σ. I-9481, σκέψη 40), δεν είναι δυνατό να συναχθεί ότι η άμεση επίδραση του φορολογικού μέτρου επί του ύψους της ενισχύσεως δεν αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση, αλλά μόνο μία ένδειξη μεταξύ πλειόνων άλλων ενδείξεων. Αντιθέτως, στην απόφαση *Streekgewest*, σκέψη 98 ανωτέρω (σκέψη 28), το Δικαστήριο δεν περιορίστηκε να εξετάσει αν υφίστατο υποχρεωτική σχέση προορισμού μεταξύ του φορολογικού μέτρου και του μέτρου ενισχύσεως, αλλά εξέτασε, επίσης, αν το προϊόν του εν λόγω φορολογικού μέτρου επηρέαζε άμεσα το ύψος του εν λόγω μέτρου ενισχύσεως.

- 107 Πρέπει, επίσης, να υπομνησθεί ότι, στις αποφάσεις με τις οποίες το Δικαστήριο διαπίστωσε την ύπαρξη άρρηκτου συνδέσμου μεταξύ του μέτρου ενισχύσεως και της χρηματοδοτήσεώς του, χωρίς να κάνει ρητώς μνεία της απαιτήσεως άμεσης επιδράσεως του φορολογικού μέτρου επί του ύψους της ενισχύσεως (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 21ης Οκτωβρίου 2003, C-261/01 και C-262/01, van Calster κ.λπ., Συλλογή 2003, σ. I-12249, σκέψη 55, και της 27ης Νοεμβρίου 2003, C-34/01 έως C-38/01, Enirisorse, Συλλογή 2003, σ. I-14243, σκέψη 47), επρόκειτο για περιπτώσεις στο πλαίσιο των οποίων πληρούτο η ως άνω προϋπόθεση.
- 108 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο διαπιστώνουσα ότι, για να αποτελεί ο τρόπος χρηματοδοτήσεως αναπόσπαστο μέρος ενός μέτρου ενισχύσεως, έπρεπε να υφίσταται υποχρεωτική σχέση προορισμού μεταξύ του οικείου φόρου και της οικείας ενισχύσεως, υπό την έννοια ότι το προϊόν του φόρου προοριζόταν οπωσδήποτε για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως και επηρέαζε άμεσα το ύψος της.
- 109 Επομένως, το πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου σκέλους, που αφορά την εφαρμογή των προϋποθέσεων αυτών

- 110 Το δεύτερο σκέλος αφορά τις αιτιολογικές σκέψεις 64 έως 66 της προσβαλλομένης αποφάσεως, με τις οποίες η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι προϋποθέσεις οι οποίες απαιτούνταν για να αναγνωρισθεί ότι ο τρόπος χρηματοδοτήσεως αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος του μέτρου ενισχύσεως δεν πληρούντο εν προκειμένω.
- 111 Στην αιτιολογική σκέψη 64 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δέχθηκε ότι το ύψος της προοριζόμενης για την RTVE ενισχύσεως είχε καθοριστεί λαμβανομένων υπόψη μόνο των αναγκών χρηματοδοτήσεως της RTVE και του εκτιμώμενου καθαρού κόστους της παροχής δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων. Βάσει του νόμου και της ακολουθούμενης πρακτικής, η χρηματοδότηση που λαμβάνει η RTVE είναι ανεξάρτητη από τα έσοδα που προέρχονται από τους φόρους, αφού εξαρτάται αποκλειστικά από το καθαρό κόστος της υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Η συνολική προγραμματισμένη χρηματοδότηση της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας της RTVE δεν εξαρτάται από το ύψος των ειδικών φορολογικών εσόδων, αλλά, σε κάθε περίπτωση, εξασφαλίζεται από τον γενικό προϋπολογισμό του ισπανικού κράτους. Συναφώς, η Επιτροπή διαπίστωσε, αφενός, ότι το προϊόν των φόρων το οποίο διέτιθετο για τη χρηματοδότηση της RTVE δεν μπορούσε να υπερβαίνει το καθαρό κόστος της υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας, λαμβανομένου υπόψη ότι κάθε έσοδο που υπερέβαινε αυτό το κόστος έπρεπε να επιστρέφεται στον εν λόγω γενικό προϋπολογισμό. Αφετέρου, η Επιτροπή δέχθηκε ότι, αν το καθαρό κόστος της υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας υπερέβαινε τα προερχόμενα από τους φόρους έσοδα, η διαφορά θα συμπληρωνόταν με πόρους του εν λόγω γενικού προϋπολογισμού. Η ενδεχόμενη εισπραξη μέσω των φόρων ποσών μεγαλύτερων ή μικρότερων από τα αναμενόμενα δεν θα μετέβαλλε τα προβλεπόμενα ποσά. Σε περίπτωση που οι εισπράξεις από τις νέες φορολογικές πηγές δεν είναι επαρκείς για να καλύψουν το έλλειμμα χρηματοδοτήσεως που θα επιφέρει η κατάργηση της διαφημίσεως, οι αναγκαίοι πόροι θα διατίθενται από τον ίδιο γενικό προϋπολογισμό, σύμφωνα με το άρθρο 33 του νόμου 17/2006.

- 112 Εξάλλου, στην αιτιολογική σκέψη 65 της προσβαλλομένης απόφασεως, η Επιτροπή εκτίμησε ότι το γεγονός ότι η σχέση μεταξύ των φόρων και του σκοπού επιβολής τους αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση και στον ίδιο τον νόμο 8/2009 δεν επηρεάζει το συμπέρασμα αυτό. Στο κείμενο του εν λόγω νόμου, δεν καθορίζεται το είδος της σχέσεως μεταξύ των φόρων και της ενισχύσεως.
- 113 Τέλος, στην αιτιολογική σκέψη 66 της προσβαλλομένης απόφασεως, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα τρία φορολογικά μέτρα, τα οποία εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009, δεν αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος της ενισχύσεως και ότι, ως εκ τούτου, η μη συμμόρφωσή τους προς την οδηγία για την αδειοδότηση δεν θίγει την απόφασή της περί της συμβατότητας του μέτρου ενισχύσεως προς την εσωτερική αγορά.
- 114 Οι προσφεύγουσες εκτιμούν ότι οι ως άνω διαπιστώσεις βαρύνονται με πλάνες περί το δίκαιο. Κατά τις προσφεύγουσες, η Επιτροπή όφειλε να διαπιστώσει ότι ο φόρος που επιβλήθηκε με το άρθρο 5 του νόμου 8/2009 αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος των στοιχείων ενισχύσεως που εισήγαγε ο εν λόγω νόμος.
- 115 Κατά τις προσφεύγουσες, ευθύς εξ αρχής, από το άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 7, του νόμου 8/2009 προκύπτει ότι τα προερχόμενα από την εισφορά αυτή έσοδα συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της RTVE και, επομένως, κατά βάση, δεν προορίζονται για άλλους σκοπούς. Οι συντελεστές που τυγχάνουν εφαρμογής επί των υποκειμένων στα τρία εισαχθέντα ή τροποποιηθέντα με τον εν λόγω νόμο νέα φορολογικά μέτρα έχουν, εξάλλου, καθοριστεί κατά τρόπον ώστε το ισπανικό κράτος να μπορεί να εισπράττει ένα ποσό που να του παρέχει τη δυνατότητα να καλύψει το έλλειμμα που θα προκύψει από την κατάργηση της διαφημίσεως.
- 116 Εν συνεχεία, αντιθέτως προς ό,τι διατείνεται η Επιτροπή, η σχέση μεταξύ των νέων φορολογικών μέτρων και του προοριζόμενου για την RTVE μέτρου ενισχύσεως εξακολουθεί να υφίσταται. Πρώτον, από το άρθρο 33 του νόμου 17/2006 δεν μπορεί να συναχθεί η ύπαρξη υποχρεώσεως του ισπανικού κράτους να χορηγήσει τους αναγκαίους πόρους για την RTVE. Δεύτερον, η παρεχόμενη από το ισπανικό κράτος εγγύηση είναι μόνον συμπληρωματική και υποθετικής φύσεως, στοιχείο το οποίο επιβεβαιώνεται, αφενός, από τις καταγγελίες της RTVE, κατά τις οποίες η αδυναμία πληρωμής των ιδιωτών επιχειρηματιών ή ο εσφαλμένος υπολογισμός των συνεισφορών τους της προκαλεί πρόβλημα ταμειακών διαθεσίμων και, αφετέρου, από το γεγονός ότι, στην πράξη, το ισπανικό κράτος δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει μια τέτοια εγγύηση. Τρίτον, η Επιτροπή δεν μπορεί να επικαλείται λυσιτελώς ότι τα υπερβάλλοντα ποσά επρόκειτο να επιστραφούν στον προϋπολογισμό του ισπανικού κράτους. Αφενός, το σύνολο του προϊόντος των φόρων επρόκειτο υποχρεωτικώς να διατεθεί για τη χρηματοδότηση της RTVE μέχρι το προβλεπόμενο ανώτατο όριο. Αφετέρου, η διάθεση των ως άνω υπερβαλλόντων ποσών στον προϋπολογισμό του ισπανικού κράτους αποτελεί μόνον μια μάλλον θεωρητική και, εν πάση περιπτώσει, εναπομένουσα δυνατότητα, λαμβανομένου υπόψη ότι ο νόμος 8/2009 προβλέπει τη σύσταση ενός αποθεματικού ταμείου αποτελούμενου από έσοδα υπερβαίνοντα τις πραγματικές καθαρές δαπάνες της υποχρεώσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας.
- 117 Εν πάση περιπτώσει, προκειμένου να αποδειχθεί ότι το προβλεπόμενο από το άρθρο 5 του νόμου 8/2009 φορολογικό μέτρο δεν αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος της ενισχύσεως, η Επιτροπή όφειλε να αποδείξει ότι, ακόμη και στην περίπτωση που ο φόρος θα ήταν μη σύννομος, υφίστατο δέσμευση, αναληφθείσα από το ισπανικό κράτος, περί χρηματοδοτήσεως του συνόλου του προϋπολογισμού της RTVE. Πάντως, από τον εν λόγω νόμο προκύπτει ότι οι ιδιώτες επιχειρηματίες όφειλαν να φέρουν το οικονομικό βάρος της χρηματοδοτήσεως της RTVE.
- 118 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Βασίλειο της Ισπανίας και από την RTVE, θέτει υπό αμφισβήτηση τα ως άνω επιχειρήματα.

- 119 Εκ προοιμίου, πρέπει να υπομνησθεί ότι, για να αποδειχθεί ότι ο φόρος που επιβλήθηκε με το άρθρο 5 του νόμου 8/2009 αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος των στοιχείων ενισχύσεως που εισήγαγε ο εν λόγω νόμος, οι προσφεύγουσες προβάλλουν πρωτίστως επιχειρήματα αποσκοπούντα στο να αποδειχθεί ότι υφίστατο υποχρεωτική σχέση προορισμού μεταξύ αυτού του φορολογικού μέτρου και της χρηματοδότησεως της RTVE.
- 120 Πάντως, όπως εκτέθηκε στις σκέψεις 101 έως 108 ανωτέρω, προκειμένου ένα φορολογικό μέτρο να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ενισχύσεως, δεν αρκεί να υφίσταται υποχρεωτική σχέση προορισμού μεταξύ του φορολογικού μέτρου και του μέτρου ενισχύσεως. Πρέπει, επιπροσθέτως, να έχει αποδειχθεί η ύπαρξη άμεσης επιδράσεως του φορολογικού μέτρου επί του ύψους της ενισχύσεως.
- 121 Ωστόσο, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι ορισμένα από τα επιχειρήματα τα οποία προέβλεπαν οι προσφεύγουσες μπορούν να νοηθούν ως αφορώντα όχι μόνον την προϋπόθεση που σχετίζεται με την ύπαρξη υποχρεωτικής σχέσεως προορισμού μεταξύ του φορολογικού μέτρου και της χρηματοδότησεως της RTVE αλλά και την προϋπόθεση που σχετίζεται με την απόδειξη της υπάρξεως άμεσης επιδράσεως του φορολογικού μέτρου επί του ύψους της ενισχύσεως.
- 122 Επομένως, πρέπει να εξετασθεί, αρχικώς, αν τα προβληθέντα από τις προσφεύγουσες επιχειρήματα είναι ικανά να κλονίσουν το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι το προϊόν των τριών φορολογικών μέτρων, τα οποία εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009, δεν επηρεάζει άμεσα το ύψος της προοριζόμενης για την RTVE ενισχύσεως.
- 123 Συναφώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, δυνάμει του νόμου 8/2009, το ύψος της προοριζόμενης για την RTVE ενισχύσεως καθορίζεται λαμβανομένου υπόψη του καθαρού κόστους της εκπληρώσεως της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, η οποία έχει ανατεθεί στην RTVE. Επομένως, το ύψος της ενισχύσεως, την οποία λαμβάνει η RTVE, δεν εξαρτάται από το ύψος των φορολογικών επιβαρύνσεων που επιβλήθηκαν βάσει των εισαχθέντων ή τροποποιηθέντων με τον εν λόγω νόμο φορολογικών μέτρων.
- 124 Συγκεκριμένα, αφενός, δυνάμει του άρθρου 33 του νόμου 17/2006, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 8/2009, στην περίπτωση που τα έσοδα που διαθέτει η RTVE υπερβαίνουν το κόστος της εκπληρώσεως της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, το υπερβάλλον ποσό ανακατανέμεται. Στο μέτρο που αυτό το υπερβάλλον ποσό δεν υπερβαίνει το 10 % των ετήσιων προϋπολογισμένων εξόδων της RTVE, καταβάλλεται σε αποθεματικό ταμείο και, στο μέτρο που υπερβαίνει το όριο αυτό, μεταφέρεται στο δημόσιο ταμείο.
- 125 Όσον αφορά το κεφάλαιο το οποίο καταβάλλεται στο αποθεματικό ταμείο, από το άρθρο 8 του νόμου 8/2009 προκύπτει ότι αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνον κατόπιν ρητής αδείας του ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και ότι, εάν δεν χρησιμοποιηθεί εντός τεσσάρων ετών, πρέπει να διατεθεί για τη μείωση των αντισταθμίσεων που βαρύνουν τον γενικό προϋπολογισμό του ισπανικού κράτους. Επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το κεφάλαιο, το οποίο καταβάλλεται στο αποθεματικό ταμείο, επηρεάζει άμεσα το ύψος της προοριζόμενης για την RTVE ενισχύσεως.
- 126 Εξάλλου, το άρθρο 3, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 προβλέπει ένα απόλυτο όριο για τα έσοδα της RTVE, το οποίο καθορίζεται στα 1 200 εκατομμύρια ευρώ για τα έτη 2010 και 2011. Κάθε υπερβάλλον του ορίου αυτού ποσό θα επιστρέφεται άμεσα στον γενικό προϋπολογισμό του ισπανικού κράτους.
- 127 Αφετέρου, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009, στην περίπτωση που τα έσοδα που έχει η RTVE δεν επαρκούν για την κάλυψη του κόστους της εκπληρώσεως της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, η διαφορά θα συμπληρώνεται χάρη στις συνεισφορές από τον γενικό προϋπολογισμό του ισπανικού κράτους.

- 128 Επομένως, η Επιτροπή ορθώς διαπίστωσε ότι το ύψος των φορολογικών επιβαρύνσεων που επιβλήθηκαν βάσει των τριών εισαχθέντων ή τροποποιηθέντων με τον νόμο 8/2009 φορολογικών μέτρων δεν ήταν σε θέση να επηρεάσει άμεσα το ύψος της ενισχύσεως που ελάμβανε η RTVE, το οποίο καθοριζόταν βάσει του καθαρού κόστους της παροχής της δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων.
- 129 Κανένα από τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι προσφεύγουσες δεν μπορεί να κλονίσει τη διαπίστωση αυτή.
- 130 Πρώτον, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, το γεγονός και μόνον ότι τα τρία εισαχθέντα ή τροποποιηθέντα με τον νόμο 8/2009 φορολογικά μέτρα σχεδιάστηκαν κατά τρόπον ώστε να αντισταθμίζουν την απώλεια των εσόδων της RTVE από εμπορικές δραστηριότητες (βλ. αιτιολογική σκέψη 13 της προσβαλλομένης αποφάσεως) δεν αρκεί για να αποδειχθεί ότι ο τρόπος χρηματοδότησεως αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μέτρου ενισχύσεως. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έχει ήδη διαπιστώσει ότι το εν λόγω γεγονός δεν αρκεί, αυτό καθαυτό, για να αποδειχθεί η ύπαρξη υποχρεωτικής σχέσεως μεταξύ του φόρου και του φορολογικού πλεονεκτήματος (απόφαση *Streekgewest*, σκέψη 98 ανωτέρω, σκέψεις 26 και 27).
- 131 Δεύτερον, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη διαπιστώνουσα, στην αιτιολογική σκέψη 64 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι από το άρθρο 33 του νόμου 17/2006 μπορεί να συναχθεί η ύπαρξη υποχρέωσης του ισπανικού κράτους να καλύπτει τη διαφορά μεταξύ, αφενός, των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για την εκπλήρωση της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας και, αφετέρου, των χρηματοδοτικών μέσων που διαθέτει η RTVE. Συναφώς, αρκεί να επισημανθεί ότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 προβλέπει ρητώς μια τέτοια υποχρέωση και ότι η διάταξη αυτή παραπέμπει στο άρθρο 33, παράγραφος 1, του νόμου 17/2006, το οποίο επίσης προβλέπει μια τέτοια υποχρέωση.
- 132 Τρίτον, οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι, μολονότι θεωρητικώς υφίστατο μια τέτοια υποχρέωση, στην πράξη, το ισπανικό κράτος δεν θα ήταν σε θέση να συμπληρώσει τον προϋπολογισμό της RTVE με κεφάλαια προερχόμενα από τον γενικό προϋπολογισμό του.
- 133 Το εν λόγω επιχείρημα πρέπει επίσης να απορριφθεί.
- 134 Συγκεκριμένα, εντός του πλαισίου αυτού, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, η νομιμότητα πράξεως της Ένωσης πρέπει να κρίνεται σε συνάρτηση με τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που υφίστανται κατά τον χρόνο εκδόσεως της πράξεως. Επομένως, οι εκτιμήσεις της Επιτροπής πρέπει να εξετάζονται μόνο σε συνάρτηση με τα στοιχεία που είχε στη διάθεσή της όταν προέβη σ' αυτές (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Φεβρουαρίου 1979, 15/76 και 16/76, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 141, σκέψη 7).
- 135 Πάντως, διαπιστώνεται ότι οι προσφεύγουσες δεν προσκόμισαν κανένα στοιχείο το οποίο να μπορεί να αποδείξει ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διέθετε πληροφορίες που κατεδείκνυαν ότι το ισπανικό κράτος δεν ήταν σε θέση να συμπληρώσει τον προϋπολογισμό της RTVE δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009. Συγκεκριμένα, τα έγγραφα που υπέβαλαν συναφώς οι προσφεύγουσες είναι στο σύνολό τους μεταγενέστερα της ημέρας εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, ήτοι μεταγενέστερα της 20ής Ιουλίου 2010.
- 136 Τέταρτον, οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι φορολογικό μέτρο το οποίο προορίζεται για τη χρηματοδότηση ενός μέτρου ενισχύσεως μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του τελευταίου μόνο στην περίπτωση που η Επιτροπή αποδείξει ότι, σε περίπτωση κατά την οποία το φορολογικό μέτρο είναι ασύμβατο προς το δίκαιο της Ένωσης, το οικείο κράτος μέλος δεσμεύεται να χρηματοδοτήσει το σύνολο του μέτρου ενισχύσεως.

- 137 Το εν λόγω επιχείρημα πρέπει επίσης να απορριφθεί.
- 138 Βεβαίως, στην περίπτωση όπου, κατ' εφαρμογήν των δύο προαναφερθέντων κριτηρίων, ήτοι της προϋποθέσεως σχετικά με την ύπαρξη υποχρεωτικής σχέσεως προορισμού μεταξύ του φορολογικού μέτρου και της χρηματοδοτήσεως της RTVE και της προϋποθέσεως σχετικά με την απόδειξη της υπάρξεως άμεσης επιδράσεως του φορολογικού μέτρου επί του ύψους της ενισχύσεως, το φορολογικό μέτρο πρέπει να θεωρηθεί ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μέτρου ενισχύσεως —όπως στην περίπτωση ενός οιονεί φορολογικού μέτρου, όπου το σύνολο ή συγκεκριμένο μέρος φορολογικής επιβαρύνσεως αποδίδεται στον δικαιούχο της ενισχύσεως άμεσα και άνευ όρων— η ασυμβατότητα της φορολογικής πτυχής έχει άμεσο αντίκτυπο στο μέτρο ενισχύσεως. Συγκεκριμένα, σε τέτοια περίπτωση, η πλήρης ή μερική ασυμβατότητα της φορολογικής πτυχής του οιονεί φορολογικού μέτρου έχει ως συνέπεια την κατάργηση του μέτρου ενισχύσεως ή τη μείωση του ύψους του.
- 139 Πάντως, εν προκειμένω, το άρθρο 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 και το άρθρο 33 του νόμου 17/2006 προέβλεπαν ότι, εάν οι χρηματοδοτικές πηγές δεν επαρκούσαν για την κάλυψη του συνόλου των δαπανών της RTVE για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, το ισπανικό κράτος υποχρεούτο να καλύψει τη διαφορά αυτή. Συνεπώς, στην παρούσα περίπτωση, το ύψος της ενισχύσεως δεν εξηρτάτο άμεσα από το φορολογικό μέτρο.
- 140 Επομένως, η Επιτροπή ορθώς διαπίστωσε ότι το ύψος της προοριζόμενης για την RTVE ενισχύσεως δεν εξηρτάτο άμεσα από το ύψος των γενομένων εισπράξεων βάσει των εισαχθέντων ή τροποποιηθέντων με τον νόμο 8/2009 φορολογικών μέτρων.
- 141 Όπως εκτέθηκε στη σκέψη 120 ανωτέρω, για να μπορούν τα εισαχθέντα ή τροποποιηθέντα με τον νόμο 8/2009 τρία φορολογικά μέτρα να θεωρηθούν ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εισαχθέντος με τον εν λόγω νόμο στοιχείου ενισχύσεως, η προϋπόθεση σχετικά με την ύπαρξη υποχρεωτικής σχέσεως προορισμού μεταξύ του φορολογικού μέτρου και του μέτρου ενισχύσεως, και η προϋπόθεση σχετικά με την απόδειξη της υπάρξεως άμεσης επιδράσεως του εν λόγω φορολογικού μέτρου επί του ύψους του εν λόγω μέτρου ενισχύσεως πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς.
- 142 Εφόσον δεν πληρούνται η δεύτερη προϋπόθεση, δεν είναι αναγκαία η εξέταση των επιχειρημάτων τα οποία οι προσφεύγουσες προβάλλουν για να αποδειχθεί ότι υφίσταται υποχρεωτική σχέση προορισμού μεταξύ του προβλεπόμενου από το άρθρο 5 του νόμου 8/2009 φορολογικού μέτρου και της χρηματοδοτήσεως της RTVE, δεδομένου ότι τα επιχειρήματα αυτά είναι αλυσιτελή.
- 143 Κατά συνέπεια, ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως

- 144 Ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως αφορά το τμήμα του αιτιολογικού που εμφανίζεται στις αιτιολογικές σκέψεις 67 έως 73 της προσβαλλομένης αποφάσεως, με τις οποίες η Επιτροπή εξέτασε αν υφίστατο κίνδυνος υπερβολικής αντισταθμίσεως και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχε καμία ένδειξη ότι η εκτιμώμενη ετήσια αντισταθμιση για την ανατεθειμένη στην RTVE υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας επρόκειτο να υπερβεί το ευλόγως προβλέψιμο κόστος της υπηρεσίας αυτής ή, εν τέλει, το καθαρό κόστος της παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Στην αιτιολογική σκέψη 71, η Επιτροπή επισήμανε, ιδίως, τα ακόλουθα:

«[Η] Ισπανία κατέδειξε ότι ο προγραμματιζόμενος προϋπολογισμός εξακολουθεί να συμβαδίζει με το προβλεπόμενο ετήσιο κόστος των προηγούμενων οικονομικών ετών και ότι δεν υπάρχει λόγος να υποθέσουμε ότι είτε σήμερα είτε στο μέλλον η κατάργηση της διαφήμισης μπορεί αφ' εαυτής να οδηγήσει σε σημαντική μείωση του κόστους. Η RTVE θα πρέπει να συνεχίσει να επιζητεί την υψηλή τηλεθέαση, ενώ η κατάργηση των διαφημίσεων θα καταστήσει αναγκαία τη χρηματοδότηση και

μετάδοση επιπλέον παραγωγών. Σε σύγκριση με τα στοιχεία των προηγούμενων ετών (1 177 εκατ. ευρώ το 2007, 1 222 εκατ. ευρώ το 2008 και 1 146 εκατ. ευρώ το 2009) και λαμβανομένων υπόψη τόσο του πρόσθετου κόστους (104 εκατ. ευρώ) των παραγωγών που απαιτούνται για την κάλυψη του χρόνου μετάδοσης που αναλογούσε πριν στη διαφήμιση όσο και των εναπομενόντων εμπορικών εσόδων (σύμφωνα με τους υπολογισμούς, μόλις 25 εκατ. ευρώ), ένα ανώτατο όριο 1 200 εκατ. ευρώ για τις προβλεπόμενες δαπάνες του προϋπολογισμού φαίνεται συνετό και εύλογο ποσό για το ετήσιο προβλεπόμενο κόστος της αντιστάθμισης για παροχή δημόσιας υπηρεσίας. Επίσης, η αρχή της αντιστάθμισης του πραγματικού καθαρού κόστους ενός κρατικού ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού περιλαμβάνει αναγκαστικά την προστασία του από τις διακυμάνσεις των εσόδων στην αγορά της διαφήμισης.»

- 145 Ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως διαρθρώνεται σε δύο σκέλη, τα οποία αντλούνται, αφενός, από παράβαση του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και, αφετέρου, από παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως.

Επί του πρώτου σκέλους, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ

- 146 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ ως εκ του ότι επέτρεψε το χρηματοοικονομικό καθεστώς της RTVE, χωρίς να βεβαιωθεί ότι αυτό δεν ενείχε κίνδυνο υπερβολικής αντισταθμίσεως.
- 147 Πρώτον, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, στην αιτιολογική σκέψη 71 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δεν προέβη σε επαρκώς ενδελεχή έλεγχο *ex ante*, αλλά στηρίχθηκε σε απλές ενδείξεις. Δεύτερον, οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η οικονομική κρίση είχε ως αποτέλεσμα μείωση των εμπορικών εσόδων το 2010 και, ως εκ τούτου, μείωση των συνολικών εσόδων της RTVE.

– Επί της αιτιάσεως που αντλείται από έλλειψη επαρκώς ενδελεχούς ελέγχου

- 148 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι, προκειμένου να διασφαλισθεί η έλλειψη κινδύνου υπερβολικής αντισταθμίσεως, η Επιτροπή οφείλει να συλλέγει λεπτομερείς πληροφορίες και οφείλει να εκθέτει σαφώς τη συλλογιστική της ως προς την έλλειψη υπερβολικής αντισταθμίσεως. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή δεν μπορεί να στηρίζεται σε απλές ενδείξεις. Πάντως, εν προκειμένω, η Επιτροπή περιορίστηκε να συγκρίνει τον προϋπολογισμό της RTVE υπό καθεστώς μικτής χρηματοδοτήσεως με αυτόν υπό το οιοσδήποτε αποκλειστικώς δημόσιο καθεστώς χρηματοδοτήσεως, το οποίο εισήχθη με τον νόμο 8/2009. Η προσέγγιση αυτή είναι εσφαλμένη, καθόσον οι πραγματικές δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε η RTVE για την παροχή της δημόσιας υπηρεσίας δυνάμει του νόμου 8/2009 έχουν μειωθεί. Δεδομένου ότι η RTVE έχει καταστεί επιχειρηματικός φορέας που δεν υπόκειται, πλέον, στις εμπορικές πιέσεις που σχετίζονται με τη συμμετοχή στην αγορά διαφήμισεως, αυτή θα μπορούσε να προτείνει διαφορετικό τηλεοπτικό πρόγραμμα και δεν θα ήταν υποχρεωμένη να επενδύει τόσο μεγάλους πόρους για την απόκτηση δικαιωμάτων. Επομένως, κατά τις προσφεύγουσες, η Επιτροπή δεν μπορούσε να περιοριστεί στο να διαπιστώσει, με την αιτιολογική σκέψη 71 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η RTVE εξακολουθούσε να είναι υποχρεωμένη να προσελκύει μεγάλο αριθμό τηλεθεατών και ότι η RTVE επρόκειτο να υποβληθεί σε πρόσθετα έξοδα για την παραγωγή εκπομπών, της τάξεως των 104 εκατομμυρίων ευρώ, προκειμένου να καλυφθεί ο χρόνος εκπομπής που έμεινε διαθέσιμος κατόπιν της καταργήσεως της διαφήμισεως. Εξάλλου, η ύπαρξη, αυτή καθ' αυτήν, μηχανισμού ελέγχου *ex post* δεν είναι επαρκής για να αποκλεισθεί ο κίνδυνος υπερβολικής αντισταθμίσεως.
- 149 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Βασίλειο της Ισπανίας και από την RTVE, θέτει υπό αμφισβήτηση τα ως άνω επιχειρήματα.

- 150 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί, εκ προοιμίου, το περιεχόμενο του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ καθώς και το νομικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η εν λόγω διάταξη.
- 151 Κατά το άρθρο 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, οι επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος υπόκεινται στους κανόνες των Συνθηκών, ιδίως στους κανόνες ανταγωνισμού, κατά το μέτρο που η εφαρμογή των κανόνων αυτών δεν εμποδίζει νομικά ή πραγματικά την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που τους έχει ανατεθεί. Εξάλλου, η διάταξη αυτή επιτάσσει ότι η ανάπτυξη των συναλλαγών δεν πρέπει να επηρεάζεται σε βαθμό ο οποίος θα αντέκειτο προς το συμφέρον της Ένωσης.
- 152 Για να μπορεί μια κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 107 ΣΛΕΕ, να κριθεί συμβατή προς την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις: αφενός, ο εκάστοτε επιχειρηματίας πρέπει να είναι επιφορτισμένος με αποστολή παροχής υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος με πράξη δημόσιας εξουσίας που να καθορίζει σαφώς τις οικείες υποχρεώσεις παροχής υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος· αφετέρου, ο εν λόγω επιχειρηματίας δεν πρέπει να λαμβάνει υπερβολική αντιστάθμιση και η κρατική χρηματοδότηση δεν πρέπει να επηρεάζει τον ανταγωνισμό στην εξωτερική αγορά κατά τρόπο δυσανάλογο (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Φεβρουαρίου 2008, T-289/03, BUPA κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. II-81, σκέψεις 181 και 222).
- 153 Εν προκειμένω, οι προσφεύγουσες δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τις διαπιστώσεις της Επιτροπής ότι η RTVE είναι επιφορτισμένη με αποστολή παροχής υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος με πράξη δημόσιας εξουσίας που καθορίζει σαφώς τις υποχρεώσεις παροχής υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος.
- 154 Αντιθέτως, οι προσφεύγουσες εκτιμούν ότι η περιλαμβανόμενη στην αιτιολογική σκέψη 73 της προσβαλλομένης αποφάσεως διαπίστωση της Επιτροπής, κατά την οποία δεν υπήρχε καμία ένδειξη ότι η εκτιμώμενη ετήσια αντιστάθμιση για την ανατεθειμένη στην RTVE υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας επρόκειτο να υπερβεί το ευλόγως προβλέψιμο κόστος της υπηρεσίας αυτής ή, εν τέλει, το καθαρό κόστος της παροχής δημόσιας υπηρεσίας, βαρύνεται με πλάνη, διότι η Επιτροπή δεν εξέτασε επαρκώς τον κίνδυνο υπερβολικής αντισταθμίσεως.
- 155 Προτού εξετασθεί η αιτίαση αυτή, πρέπει να υπομνησθούν οι αρχές που διέπουν τον εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου έλεγχο επί αποφάσεως της Επιτροπής στον τομέα των δημοσίων υπηρεσιών και, ειδικότερα, στον τομέα των υπηρεσιών ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων.
- 156 Δυνάμει του άρθρου 14 ΣΛΕΕ, η Ένωση και τα κράτη μέλη αυτής, εντός των πλαισίων των αντιστοίχων αρμοδιοτήτων τους, και εντός του πεδίου εφαρμογής των Συνθηκών, μεριμνούν ούτως ώστε οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος να λειτουργούν βάσει αρχών και προϋποθέσεων, ιδίως οικονομικών και δημοσιονομικών, οι οποίες καθιστούν δυνατή την εκπλήρωση του σκοπού τους. Το άρθρο αυτό προβλέπει, επίσης, ότι οι εν λόγω αρχές καθιερώνονται και οι εν λόγω προϋποθέσεις καθορίζονται με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας των κρατών μελών, τηρουμένων των Συνθηκών, για την παροχή, την ανάθεση και τη χρηματοδότηση των υπηρεσιών αυτών.
- 157 Από το πρωτόκολλο αριθ. 26 σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, το οποίο συμπληρώνει τις Συνθήκες ΕΕ και ΛΕΕ, προκύπτει ότι στις κοινές αξίες της Ένωσης όσον αφορά τις υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνονται ο ουσιώδης ρόλος και η ευρεία διακριτική ευχέρεια των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών όταν παρέχουν, αναθέτουν και οργανώνουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος.
- 158 Δυνάμει του πρωτοκόλλου αριθ. 29 για το σύστημα δημόσιας ραδιοτηλεόρασης στα κράτη μέλη, το οποίο συμπληρώνει τις Συνθήκες ΕΕ και ΛΕΕ, το σύστημα δημόσιας ραδιοτηλεόρασης στα κράτη μέλη είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τις δημοκρατικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες κάθε κοινωνίας, καθώς και με την ανάγκη να διασφαλίζεται η πολυφωνία στα μέσα ενημέρωσης. Από το

πρωτόκολλο αυτό προκύπτει, επίσης, ότι οι διατάξεις της Συνθήκης ΛΕΕ ισχύουν υπό την επιφύλαξη της αρμοδιότητας των κρατών μελών να μεριμνούν για τη χρηματοδότηση της δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, εφόσον η χρηματοδότηση αυτή παρέχεται σε ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς για την εκπλήρωση της αποστολής της δημόσιας υπηρεσίας, όπως την έχει θεσμοθετήσει, οριοθετήσει και οργανώσει κάθε κράτος μέλος, και εφόσον η χρηματοδότηση αυτή δεν επηρεάζει τις συνθήκες του εμπορίου και τον ανταγωνισμό εντός της Ένωσης σε βαθμό αντιβαίνοντα στο κοινό συμφέρον, ενώ λαμβάνεται υπόψη η υλοποίηση του σκοπού που επιδιώκει αυτή η δημόσια υπηρεσία.

- 159 Επομένως, τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια ως προς τον καθορισμό της αντισταθμίσεως για την εκπλήρωση δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση BUPA κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 152 ανωτέρω, σκέψη 220).
- 160 Κατά συνέπεια, ο εκ μέρους της Επιτροπής έλεγχος ως προς τον αναλογικό χαρακτήρα της αντισταθμίσεως είναι περιορισμένος (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση BUPA κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 152 ανωτέρω, σκέψη 220).
- 161 Όσον αφορά τον έλεγχο που το Γενικό Δικαστήριο ασκεί επί αποφάσεως της Επιτροπής στον τομέα αυτό, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση αφορά πολύπλοκα οικονομικά δεδομένα. Επομένως, ο έλεγχος που το Γενικό Δικαστήριο ασκεί επί της αποφάσεως της Επιτροπής είναι ακόμη πιο περιορισμένος από αυτόν που ασκεί η Επιτροπή επί του μέτρου του οικείου κράτους μέλους. Ο ως άνω έλεγχος περιορίζεται στην εξακρίβωση του αν η προβλεπόμενη αντισταθμίση είναι αναγκαία ώστε η εν λόγω αποστολή παροχής υπηρεσίας γενικού συμφέροντος να μπορεί να εκπληρωθεί υπό οικονομικώς αποδεκτούς όρους ή, αντιστρόφως, αν το επίμαχο μέτρο είναι προδήλως ακατάλληλο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση BUPA κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 152 ανωτέρω, σκέψεις 221 και 222).
- 162 Όσον αφορά την αιτίαση που προέβαλαν οι προσφεύγουσες, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι αυτές απλώς υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε κατά προσήκοντα τρόπο τον κίνδυνο υπερβολικής αντισταθμίσεως διότι δεν εξέτασε κατά επαρκώς ενδελεχή τρόπο το αν το προβλεπόμενο από το άρθρο 3, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 ποσό των 1 200 εκατομμυρίων ευρώ αντιστοιχούσε στις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε η RTVE για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της σχετικά με την παροχή δημόσιας υπηρεσίας.
- 163 Συναφώς, πρώτον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες περιορίζονται να θέσουν υπό αμφισβήτηση μόνο έναν από τους μηχανισμούς ελέγχου που προβλέπονται από το καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE, ενώ το καθεστώς αυτό προβλέπει ολόκληρη σειρά μηχανισμών ελέγχου που έχουν ως σκοπό να διασφαλίσουν ότι στην RTVE διατίθενται μόνον όσοι πόροι είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής της.
- 164 Στο πλαίσιο αυτό, ευθύς εξ αρχής, πρέπει να επισημανθεί ότι η οικονομική διάσταση της δραστηριότητας της RTVE καθορίζεται με γνώμονα τις ανατεθειμένες σ' αυτήν υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, από το άρθρο 3, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 προκύπτει ότι η δραστηριότητα της RTVE καθορίζεται βάσει αποστολής-πλαίσιο, που έχει εγκριθεί από τη νομοθετική εξουσία και έχει διάρκεια εννέα ετών (βλ. άρθρο 4, παράγραφος 1, του νόμου 17/2006), και βάσει προγραμματικών συμβάσεων, που συγκεκριμενοποιούν την αποστολή-πλαίσιο, έχουν εγκριθεί από την κυβέρνηση και έχουν διάρκεια τριών ετών (βλ. άρθρο 4, παράγραφος 2, του νόμου 17/2006). Οι πράξεις αυτές πρέπει να περιλαμβάνουν ενδείξεις σχετικά με την οικονομική διάσταση της δραστηριότητας της RTVE καθώς και σχετικά με τα όρια της ετήσιας αναπτύξεώς της, δεδομένου ότι η εν λόγω οικονομική διάσταση πρέπει να καθορίζεται λαμβανομένων υπόψη των ανατεθειμένων σ' αυτήν υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας.

- 165 Εν συνεχεία, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι πηγές χρηματοδότησεως της RTVE έχουν σχεδιασθεί κατά τρόπον ώστε να αποκλείεται η υπερβολική αντιστάθμιση. Όπως εκτέθηκε στις σκέψεις 6 έως 9 ανωτέρω, η RTVE χρηματοδοτείται από διάφορες πηγές, που απαριθμούνται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, του νόμου 8/2009. Οι κύριες πηγές χρηματοδότησεως είναι, αφενός, τα έσοδα που προέρχονται από τα τρία φορολογικά μέτρα που εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τα άρθρα 4 έως 6 του εν λόγω νόμου και, αφετέρου, η ετήσια αντιστάθμιση η οποία πηγάζει από τον γενικό προϋπολογισμό του ισπανικού κράτους και η οποία μνημονεύεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', του εν λόγω νόμου. Επομένως, ο καθορισμός του ύψους της ετήσιας αντισταθμίσεως παρέχει τη δυνατότητα να προσαρμοστεί το προβλεπόμενο ποσό των εσόδων που πρόκειται να διαθέτει η RTVE για ένα συγκεκριμένο οικονομικό έτος. Πάντως, λαμβανομένου υπόψη του ύψους της ετήσιας αντισταθμίσεως, το άρθρο 33, παράγραφος 1, του νόμου 17/2006 προβλέπει ότι η εν λόγω ετήσια αντιστάθμιση πρέπει να καθορίζεται κατά τρόπον ώστε το ποσό της αντισταθμίσεως αυτής, σε συνδυασμό με αυτό των λοιπών εισόδων που διαθέτει η RTVE, να μην υπερβαίνει τις δαπάνες σχετικά με τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας που αυτή οφείλει να εκπληρώσει κατά το επίμαχο έτος του προϋπολογισμού.
- 166 Εξάλλου, το άρθρο 33, παράγραφος 2, του νόμου 17/2006, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 8/2009, προβλέπει ότι, αν, κατά τη λήξη ενός οικονομικού έτους, διαπιστωθεί ότι η αντιστάθμιση, την οποία έλαβε η RTVE, υπερβαίνει το καθαρό κόστος που δαπανήθηκε για την εκπλήρωση της υποχρεώσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων κατά τη διάρκεια του εν λόγω οικονομικού έτους, το υπερβάλλον ποσό, το οποίο δεν θα καταβληθεί στο αποθεματικό ταμείο, θα αφαιρεθεί από τα ποσά που προορίζονται, εντός του γενικού προϋπολογισμού του ισπανικού κράτους, για το επόμενο οικονομικό έτος.
- 167 Τέλος, το χρηματοδοτικό καθεστώς της RTVE προβλέπει, επίσης, στοιχεία ελέγχου *ex post*. Όπως επισήμανε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 72 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το καθεστώς χρηματοδότησεως της RTVE προβλέπει, πρώτον, μηχανισμούς ελέγχου του προϋπολογισμού που συνίστανται σε εσωτερικό λογιστικό έλεγχο, σε εξέταση διεξαγόμενη από τη Γενική Επιθεώρηση της Ισπανικής Δημόσιας Διοίκησης και σε εξωτερικό λογιστικό έλεγχο διεξαγόμενο από εξειδικευμένη ιδιωτική επιχείρηση, δεύτερον, έναν έλεγχο σχετικά με την εκπλήρωση της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας και έναν έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών της RTVE εκ μέρους του Ισπανικού Κοινοβουλίου και του Ισπανικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου, και, τρίτον, έναν έλεγχο εκ μέρους του Ισπανικού Ελεγκτικού Συνεδρίου.
- 168 Βεβαίως, οι μηχανισμοί ελέγχου που μνημονεύθηκαν στις σκέψεις 164 έως 167 ανωτέρω ενέχουν αφηρημένο χαρακτήρα. Ωστόσο, πρέπει να υπομνησθεί ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή προέβη σε έλεγχο της συμβατότητας ενός καθεστώτος ενισχύσεων. Επομένως, η Επιτροπή μπορούσε να περιορισθεί στο να ελέγξει αν υφίσταντο επαρκείς μηχανισμοί ελέγχου προκειμένου να κατοχυρωθεί ότι το συνολικό ποσό της ενισχύσεως, την οποία λαμβάνει η RTVE για ένα συγκεκριμένο οικονομικό έτος κατ' εφαρμογήν του ως άνω καθεστώτος, δεν υπερβαίνει το καθαρό κόστος της εκπληρώσεως της ανατεθειμένης σ' αυτήν αποστολής παροχής υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων.
- 169 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες δεν προβάλλουν επιχειρήματα που να αποσκοπούν ειδικώς στο να τεθεί υπό αμφισβήτηση η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών ελέγχου που μνημονεύθηκαν στις σκέψεις 164 έως 167 ανωτέρω. Στον βαθμό που οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δεν μπορούσε να επικαλείται τις προγενέστερες αποφάσεις της σχετικά με τη χρηματοδότηση της RTVE, πρέπει να υπομνησθεί ότι η Επιτροπή είχε υποχρέωση να προβεί σε εξέταση της συμβατότητας των στοιχείων του υφιστάμενου καθεστώτος χρηματοδότησεως της RTVE μόνο στο μέτρο που τα εν λόγω στοιχεία είχαν επηρεασθεί από τον νόμο 8/2009 (βλ. σκέψη 65 ανωτέρω). Επομένως, στον βαθμό που η αποτελεσματικότητα των προβλεπομένων από το προϊσχύσαν καθεστώς χρηματοδότησεως της RTVE μηχανισμών ελέγχου δεν

είχε τεθεί υπό αμφισβήτηση με τις τροποποιήσεις που εισήχθησαν με τον νόμο 8/2009, τίποτε δεν απέκλειε το να παραπέμψει η Επιτροπή στην εκ μέρους της προγενέστερη ανάλυση που αφορούσε τους μηχανισμούς αυτούς.

- 170 Δεύτερον, όσον αφορά, ειδικότερα, τις αιτιάσεις των προσφευγουσών που αφορούν τις περιλαμβανόμενες στην αιτιολογική σκέψη 71 της προσβαλλομένης αποφάσεως εκτιμήσεις της Επιτροπής, πρέπει να εξετασθεί η σημασία του ποσού των 1 200 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 3, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009, προτού αναλυθεί αν ο ασκηθείς από την Επιτροπή έλεγχος ήταν ανεπαρκής.
- 171 Όσον αφορά τη σημασία του ποσού των 1 200 εκατομμυρίων ευρώ, πρέπει να υπομνησθεί, ευθύς εξαρχής, ότι η Επιτροπή δεν έχει εγκρίνει ένα καθεστώς χρηματοδοτήσεως κατά το οποίο, για ένα συγκεκριμένο οικονομικό έτος, η RTVE διαθέτει προϋπολογισμό ανερχόμενο σε αυτό το ύψος. Συγκεκριμένα, όπως εκτέθηκε στις σκέψεις 164 έως 167 ανωτέρω, ο νόμος 8/2009 προβλέπει μηχανισμούς που αποσκοπούν στο να κατοχυρωθεί ότι η χορηγούμενη στην RTVE ενίσχυση αντιστοιχεί στο καθαρό κόστος της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της σχετικά με την παροχή δημόσιας υπηρεσίας. Επομένως, το άρθρο 3, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 προβλέπει ένα απόλυτο όριο, της τάξεως των 1 200 εκατομμυρίων ευρώ, για τον προϋπολογισμό της RTVE, δηλαδή ένα όριο το οποίο δεν μπορεί να υπερκερασθεί ακόμη και όταν ο προϋπολογισμός της RTVE θα μπορούσε να είναι υψηλότερος εάν το μοναδικό προσήκον κριτήριο ήταν εκείνο του κόστους εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της σχετικά με την παροχή δημόσιας υπηρεσίας. Κατ' εφαρμογήν του ορίου αυτού, ο προϋπολογισμός της RTVE δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο ποσό των 1 200 εκατομμυρίων ευρώ, αλλά μπορεί να είναι χαμηλότερος, όταν το κόστος της εκπλήρωσης της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας, για ένα συγκεκριμένο οικονομικό έτος, είναι χαμηλότερο.
- 172 Επομένως, ευθύς εξαρχής, πρέπει να απορριφθεί η αιτίαση των προσφευγουσών που αντλείται από το ότι το κόστος που συνεπάγεται για την RTVE η εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας θα μπορούσε να είναι ενδεχομένως χαμηλότερο του ποσού των 1 200 εκατομμυρίων ευρώ. Συγκεκριμένα, οι μηχανισμοί ελέγχου που μνημονεύθηκαν στις σκέψεις 164 έως 167 ανωτέρω διασφαλίζουν ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, το ποσό της ενισχύσεως για ένα συγκεκριμένο οικονομικό έτος θα περιορίζεται στο καθαρό κόστος που δαπανήθηκε για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων.
- 173 Εν συνεχεία, όσον αφορά τις αιτιάσεις των προσφευγουσών ως προς την ανεπαρκή πυκνότητα του ελέγχου της Επιτροπής ως προς το ανώτατο όριο των 1 200 εκατομμυρίων ευρώ, πρέπει να υπομνησθεί ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια ως προς τον καθορισμό της αντισταθμίσεως για την εκπλήρωση δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων και ότι, όσον αφορά τον έλεγχο ως προς τον αναλογικό χαρακτήρα της αντισταθμίσεως για την υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, ο έλεγχος που ασκεί η Επιτροπή είναι περιορισμένος και ο έλεγχος που το Γενικό Δικαστήριο ασκεί επί αποφάσεως της Επιτροπής είναι ακόμη πιο περιορισμένος (βλ. σκέψεις 159 έως 161 ανωτέρω). Επομένως, ο εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου έλεγχος περιορίζεται στην εξέταση του αν η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.
- 174 Πάντως, εν προκειμένω, κανένα από τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι προσφεύγουσες δεν είναι ικανό να αποδείξει ότι οι εκτιμήσεις που παρατέθηκαν στην αιτιολογική σκέψη 71 της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία ένα ανώτατο όριο 1 200 εκατομμυρίων ευρώ φαινόταν συνετό, βαρύνονταν με πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.
- 175 Πρώτον, όπως επισήμανε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 71 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το ποσό των 1 200 εκατομμυρίων ευρώ αντιστοιχούσε στον μέσο προϋπολογισμό που διέθετε η RTVE υπό το καθεστώς μικτής χρηματοδοτήσεως.

- 176 Δεύτερον, από την αιτιολογική σκέψη 71 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή, αφενός, έλαβε υπόψη την ύπαρξη πρόσθετου κόστους 104 εκατομμυρίων ευρώ για την κάλυψη του χρόνου μεταδόσεως που αναλογούσε πριν στη διαφήμιση και την ύπαρξη κόστους προκύπτοντος από την εκπλήρωση των επιβληθεισών στην RTVE με τον νόμο 8/2009 πρόσθετων υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας στον τομέα της μεταδόσεως προγραμμάτων και, αφετέρου, δέχθηκε ότι δεν υπήρχε λόγος να υποτεθεί ότι η κατάργηση της διαφήμισεως θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντική μείωση του πραγματικού κόστους που φέρει η RTVE.
- 177 Αντιθέτως προς ό,τι διατείνονται οι προσφεύγουσες, οι ως άνω εκτιμήσεις δεν ήσαν προδήλως εσφαλμένες. Συγκεκριμένα, δεν είναι δεδομένο το ότι το βαρύνον την RTVE κόστος της εκπλήρωσεως της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας επρόκειτο να είναι ουσιωδώς χαμηλότερο του κόστους που αυτή έφερε υπό το καθεστώς της ισχύος του νόμου 17/2006. Βεβαίως, στην αιτιολογική σκέψη 59 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η αποχώρηση της RTVE από την αγορά της διαφήμισεως μπορούσε να συμβάλει στην ενίσχυση της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας, καθιστώντας το πρόγραμμα λιγότερο εξαρτώμενο από εμπορικά κριτήρια και από τις διακυμάνσεις των εμπορικών εσόδων. Ωστόσο, αντιθέτως προς ό,τι διατείνονται οι προσφεύγουσες, το γεγονός και μόνον ότι η RTVE κατέστη επιχειρηματικός φορέας που δεν υπόκειται, πλέον, στις εμπορικές πιέσεις που σχετίζονται με τη συμμετοχή στην αγορά της διαφήμισεως δεν καθιστά δυνατή τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι αυτή θα ήταν σε θέση να λειτουργεί με ουσιωδώς χαμηλότερο κόστος. Συγκεκριμένα, το άρθρο 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ δεν αποκλείει το να ορίσει ένα κράτος μέλος την αποστολή παροχής δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων κατά τρόπο ευρύ, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στον δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό να μεταδίδει ισορροπημένο και ποικίλο πρόγραμμα, διατηρώντας ένα ορισμένο ποσοστό τηλεθέασης (απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 26ης Ιουνίου 2008, T-442/03, SIC κατά Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. II-1161, σκέψη 201).
- 178 Τρίτον, αντιθέτως προς ό,τι διατείνονται οι προσφεύγουσες, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως ως εκ του ότι δεν εξέτασε λεπτομερέστερα αν η μετάβαση σε ένα οιονεί αποκλειστικώς δημόσιο σύστημα χρηματοδοτήσεως και η μεταβολή των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας μπορούσαν να έχουν συνέπειες επί του κόστους που φέρει η RTVE. Συγκεκριμένα, λαμβανομένου υπόψη ότι το προβλεπόμενο από το άρθρο 3, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 ποσό των 1 200 εκατομμυρίων ευρώ αποτελεί μόνον ένα ανώτατο όριο για τον προϋπολογισμό της RTVE και ότι οι μηχανισμοί που εκτέθηκαν στις σκέψεις 164 έως 167 ανωτέρω κατοχυρώνουν ότι το ποσό της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως δεν υπερβαίνει το καθαρό κόστος της εκπλήρωσεως των υποχρεώσεών της σχετικά με την παροχή δημόσιας υπηρεσίας, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να προβεί σε ενδελεχέστερη εξέταση.
- 179 Τέταρτον, στο μέτρο που οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι η Επιτροπή όφειλε να αντιδράσει έναντι των παρατηρήσεων ορισμένων εθνικών αρχών, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στην αιτιολογική σκέψη 69 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η ίδια η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς την αναλογικότητα του μέτρου, αλλά συνήγαγε, μετά από την εξέτασή του, ότι δεν υφίστατο κίνδυνος υπερβολικής αντισταθμίσεως. Εν πάση περιπτώσει, το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε ενδελεχώς όλες τις ενέχουσες επίκριση παρατηρήσεις των εθνικών διοικητικών αρχών σχετικά με ένα σχέδιο νόμου δεν είναι, αυτό καθαυτό, ικανό να αποδείξει την ύπαρξη πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως εκ μέρους της, ιδίως όταν πρόκειται για έναν τομέα στο πλαίσιο του οποίου τα μεν κράτη μέλη διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια, ο δε έλεγχος που ασκεί η Επιτροπή είναι περιορισμένος.
- 180 Κατά συνέπεια, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η διαπίστωση, η οποία περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 71 της προσβαλλομένης αποφάσεως και κατά την οποία ένα ανώτατο όριο 1 200 εκατομμυρίων ευρώ φαινόταν συνετό, ενείχε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.
- 181 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να απορριφθεί η αιτίαση που αντλείται από έλλειψη επαρκώς ενδελεχούς ελέγχου ex ante.

– Επί της αιτιάσεως που αντλείται από έλλειψη συνεκτιμήσεως της μείωσης των εμπορικών εσόδων

- 182 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η οικονομική κρίση είχε ως αποτέλεσμα μείωση των εμπορικών εσόδων το 2010 και, ως εκ τούτου, μείωση των συνολικών εσόδων της RTVE.
- 183 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Βασίλειο της Ισπανίας και από την RTVE, θέτει υπό αμφισβήτηση αυτό το επιχειρήμα.
- 184 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, ήδη υπό το καθεστώς της μικτής χρηματοδοτήσεως, το οποίο θεσπίστηκε με τον νόμο 17/2006, το κριτήριο για τον καθορισμό του προϋπολογισμού της RTVE δεν συνίστατο στο ποσό των εμπορικών εσόδων, αλλά στο κόστος της εκπληρώσεως της υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 7 της προσβαλλομένης αποφάσεως, υπό το καθεστώς της μικτής χρηματοδοτήσεως, η προβλεπόμενη από τον προϋπολογισμό του ισπανικού κράτους αντιστάθμιση για το έτος 2009 είχε ήδη αυξηθεί λόγω του ότι η μείωση των προερχομένων από τη διαφήμιση εσόδων της RTVE είχε γίνει αισθητή κατά το έτος αυτό.
- 185 Επομένως, το γεγονός και μόνον ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι, υπό το καθεστώς της μικτής χρηματοδοτήσεως, τα προερχόμενα από την πώληση διαφημιστικού χώρου εμπορικά έσοδα της RTVE είχαν μειωθεί δεν είναι ικανό να αποδείξει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.
- 186 Κατά συνέπεια, η αιτίαση αυτή πρέπει επίσης να απορριφθεί και, ως εκ τούτου, το πρώτο σκέλος του πέμπτου λόγου ακυρώσεως είναι απορριπτέο στο σύνολό του.

Επί του δευτέρου σκέλους, που αντλείται από παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως

- 187 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως κατά την έννοια του άρθρου 296 ΣΛΛΕ. Αφενός, η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε επαρκώς τη διαπίστωση ότι δεν υφίστατο κίνδυνος υπερβολικής αντισταθμίσεως. Αφετέρου, η Επιτροπή δεν έλαβε επαρκώς θέση επί των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που επήλθαν, όπως υποστηρίχθηκε, λόγω των υποχρεώσεων εκπληρώσεως των εισφορών που εισήχθησαν με τον νόμο 8/2009.

– Επί της πρώτης αιτιάσεως, που αντλείται από ανεπαρκή αιτιολογία ως προς την έλλειψη κινδύνου υπερβολικής αντισταθμίσεως

- 188 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε επαρκώς την προσβαλλόμενη απόφαση όσον αφορά τους λόγους της ελλείψεως κινδύνου υπερβολικής αντισταθμίσεως. Κατά τις προσφεύγουσες, ευθύς εξαρχής, η Επιτροπή όφειλε να αντιδράσει εντονότερα έναντι των παρατηρήσεων ορισμένων εθνικών αρχών σχετικά με αμφιβολίες περί υπερβολικής αντισταθμίσεως. Εν συνέχεια, η Επιτροπή δεν παρέσχε καμία ειδική πληροφορία ως προς το επιχειρησιακό σχέδιο της RTVE για τα επόμενα έτη ούτε ως προς το καθαρό κόστος της παροχής της δημόσιας υπηρεσίας. Πέραν της σύντομης συλλογιστικής της Επιτροπής, η οποία παρατέθηκε στην αιτιολογική σκέψη 71 της προσβαλλομένης αποφάσεως, καμία άλλη διευκρίνιση δεν παρέχει τη δυνατότητα να προσδιοριστούν τα στοιχεία επί των οποίων στηριζόταν η συλλογιστική της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, οι προσφεύγουσες διατείνονται ότι τους ήταν αδύνατο να υποβάλουν, επί τη βάσει της αποφάσεως της Επιτροπής, παρατηρήσεις άλλες από αυτές που διατύπωσαν με το δικόγραφο της προσφυγής. Επιπλέον, κατά τις προσφεύγουσες, η Επιτροπή δεν μπορεί να επικαλείται την αιτιολογία που έχει παρατεθεί σε προγενέστερη απόφαση σχετικά με την RTVE.

- 189 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την RTVE, εκτιμά ότι, στις αιτιολογικές σκέψεις 67 έως 69 και 71 έως 73 της προσβαλλομένης απόφασης, παρέθεσε επαρκή αιτιολογία ως προς το συμπέρασμά της ότι δεν υφίσταντο ενδείξεις περί υπερβολικής αντισταθμίσεως.
- 190 Λαμβανομένων υπόψη των απορреουσών από την υποχρέωση αιτιολογήσεως απαιτήσεων που υπομνήσθηκαν στη σκέψη 86 ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η αιτιολογία της προσβαλλομένης απόφασης ήταν επαρκής.
- 191 Συγκεκριμένα, ευθύς εξαρχής, αντιθέτως προς ό,τι διατείνονται οι προσφεύγουσες, η αιτιολογία της προσβαλλομένης απόφασης, επί της οποίας η Επιτροπή θεμελίωσε το συμπέρασμά της ότι δεν υφίσταντο κίνδυνοι υπερβολικής αντισταθμίσεως, δεν περιλαμβάνετο περιοριστικώς στην αιτιολογική σκέψη 71 της προσβαλλομένης απόφασης. Συγκεκριμένα, στις αιτιολογικές σκέψεις 67 έως 73 της εν λόγω απόφασης, η Επιτροπή αναφέρθηκε, επίσης, στους μηχανισμούς ελέγχου που μνημονεύθηκαν στις σκέψεις 164 έως 167 ανωτέρω. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει, επίσης, να γίνει δεκτό ότι, στις αιτιολογικές σκέψεις 14, 16 και 17 της εν λόγω απόφασης, η Επιτροπή αναφέρθηκε, επίσης, στους μηχανισμούς αυτούς.
- 192 Εν συνεχεία, όσον αφορά την προβληθείσα από τις προσφεύγουσες αιτίαση που αντλείται από τον αφηρημένο χαρακτήρα ορισμένων εκ των εκτιμήσεων αυτών, αρκεί να υπομνησθεί ότι από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή περιορίστηκε να εγκρίνει ένα καθεστώς ενισχύσεων που παρείχε τη δυνατότητα στην RTVE να λάβει ενίσχυση συνάδουσα προς το καθαρό κόστος της εκπληρώσεως των υποχρεώσεών της σχετικά με την παροχή δημόσιας υπηρεσίας και ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο δεν έλαβε θέση επί της συμβατότητας μιας ενισχύσεως ύψους 1 200 εκατομμυρίων ευρώ.
- 193 Επιπλέον, στο μέτρο που οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι η Επιτροπή όφειλε να αντιδράσει έναντι των παρατηρήσεων ορισμένων εθνικών αρχών, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή έχει αιτιολογήσει επαρκώς μια απόφαση εάν από αυτήν προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική της Επιτροπής, έτσι ώστε να παρέχεται στους ενδιαφερομένους η δυνατότητα να λάβουν γνώση των λόγων που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και στο αρμόδιο δικαστήριο η δυνατότητα να ασκεί τον έλεγχό του, αλλά ότι δεν απαιτείται η αιτιολογία να διευκρινίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία. Επομένως, η Επιτροπή, αφού μνημόνευσε, στις αιτιολογικές σκέψεις 67 έως 76 της προσβαλλομένης απόφασης, τους λόγους για τους οποίους το μέτρο ήταν σύμφωνο προς την αρχή της αναλογικότητας, δεν ήταν υποχρεωμένη να απαντήσει ειδικώς σε όλες τις ενέχουσες επίκριση παρατηρήσεις των εθνικών διοικητικών αρχών σχετικά με ένα σχέδιο νόμου. Τούτο ισχύει, κατά μείζονα λόγο, για έναν τομέα στο πλαίσιο του οποίου τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως και στο πλαίσιο του οποίου ο εκ μέρους της Επιτροπής έλεγχος είναι, ως εκ τούτου, περιορισμένος.
- 194 Επιπλέον, αντιθέτως προς ό,τι διατείνονται οι προσφεύγουσες, τίποτε δεν απέκλειε το να επικαλεσθεί η Επιτροπή τις προγενέστερες αποφάσεις της, οι οποίες αφορούσαν τη χρηματοδότηση της RTVE και, ως εκ τούτου, αποτελούσαν μέρος του γενικού πλαισίου της προσβαλλομένης απόφασης κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύθηκε στη σκέψη 86 ανωτέρω. Εν προκειμένω, η Επιτροπή βασίμως επικαλέσθηκε τις προγενέστερες αποφάσεις της, πολλώ μάλλον εφόσον ένα μεγάλο μέρος των μηχανισμών ελέγχου είχε ήδη εισαχθεί με τον νόμο 17/2006 και εφόσον αυτή μπορούσε, ως εκ τούτου, να περιορισθεί να εξετάσει αν η εκ μέρους της αρχική αξιολόγηση των μηχανισμών αυτών είχε τεθεί εν αμφιβόλω με τις τροποποιήσεις που εισήχθησαν με τον νόμο 8/2009 (βλ. σκέψη 65 ανωτέρω).
- 195 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι αυτές δεν ήσαν σε θέση να υποβάλουν, επί τη βάση της προσβαλλομένης απόφασης, παρατηρήσεις άλλες από εκείνες που διατύπωσαν με το δικόγραφο της προσφυγής, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι τίποτε δεν απέκλειε το να

προβάλλουν οι προσφεύγουσες επιχειρήματα αποσκοπούντα στο να τεθεί εν αμφιβόλω η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών ελέγχου διά του καθεστώτος χρηματοδότησεως της RTVE. Ωστόσο, οι προσφεύγουσες δεν προέβαλαν κανένα σχετικό επιχείρημα.

196 Κατά συνέπεια, η πρώτη αιτίαση του δευτέρου σκέλους του πέμπτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

– Επί της δεύτερης αιτιάσεως, που αφορά τις στρεβλώσεις που επήλθαν λόγω της υποχρέωσεως εισφοράς

197 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως, διότι δεν έλαβε επαρκώς θέση επί των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που επήλθαν, όπως υποστηρίχθηκε, λόγω της υποχρέωσεως εισφοράς, ιδίως δε επί του περιορισμού της ανταγωνιστικότητάς τους σε σχέση με την RTVE. Κατά τις προσφεύγουσες, η περιλαμβανόμενη στην αιτιολογική σκέψη 53 της προσβαλλομένης αποφάσεως διαπίστωσε ότι τα τρία εισαχθέντα ή τροποποιηθέντα με τα άρθρα 4 έως 6 του νόμου 8/2009 φορολογικά μέτρα μπορούσαν να διαχωριστούν από το ισχύον καθεστώς χρηματοδότησεως της RTVE δεν είναι επαρκής. Με το υπόμνημα απαντήσεως, οι προσφεύγουσες προβάλλουν, επίσης, ότι ο νόμος 8/2009 περιέχει ένα εισάγον δυσμενή διάκριση στοιχείο, λόγω του ότι μόνον οι επιχειρηματικοί φορείς, των οποίων το γεωγραφικό πεδίο δράσεως αντιστοιχεί στην ισπανική επικράτεια ή είναι ευρύτερο από μια αυτόνομη κοινότητα, υπόκεινται στον φόρο, λαμβανομένου υπόψη ότι οι λοιποί επιχειρηματικοί φορείς απαλλάσσονται από το κόστος της χρηματοδότησεως της RTVE.

198 Η Επιτροπή και η RTVE αμφισβητούν τα επιχειρήματα αυτά, η δε RTVE θέτει υπό αμφισβήτηση το παραδεκτό του επιχειρήματος των προσφευγουσών που προβλήθηκε κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως.

199 Η δεύτερη αιτίαση που προβλήθηκε στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του πέμπτου λόγου ακυρώσεως πρέπει, επίσης, να απορριφθεί, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξετασθεί το παραδεκτό του επιχειρήματος των προσφευγουσών που προβλήθηκε κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως. Συγκεκριμένα, αρκεί να υπομνησθεί ότι, στις αιτιολογικές σκέψεις 61 έως 66 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους τα τρία εισαχθέντα ή τροποποιηθέντα με τον νόμο 8/2009 φορολογικά μέτρα δεν αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος των στοιχείων ενισχύσεως που εισήχθησαν με τον εν λόγω νόμο και ότι, ως εκ τούτου, δεν χρειαζόταν να εξετασθεί η συμβατότητά τους προς την κοινή αγορά στο πλαίσιο της διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

200 Επομένως, το δεύτερο σκέλος πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του και, κατά συνέπεια, ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτός στο σύνολό του.

201 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

202 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν ως προς όλα τα αιτήματά τους, οι προσφεύγουσες πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά τους έξοδα καθώς και, από κοινού, στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής και της RTVE, σύμφωνα με τα σχετικά αιτήματα αυτών.

203 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού, τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους. Κατά συνέπεια, το Βασίλειο της Ισπανίας φέρει τα δικαστικά έξοδά του.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) **Η Telefónica de España, SA και η Telefónica Móviles España, SA φέρουν τα δικαστικά έξοδα τους και φέρουν, από κοινού, τα έξοδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Corporación de Radio y Televisión Española, SA (RTVE).**
- 3) **Το Βασίλειο της Ισπανίας φέρει τα δικαστικά έξοδά του.**

Czúcz

Labucka

Γρατσίας

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Ιουλίου 2014.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

Ιστορικό της διαφοράς και προσβαλλόμενη απόφαση	2
Διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου	5
Σκεπτικό	6
1. Επί του παραδεκτού της προσφυγής και των λόγων ακυρώσεως	6
2. Επί της ουσίας	7
Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από προσβολή των διαδικαστικών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται από το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ	7
Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από πλάνη σχετικά με την έννοια της νέας ενισχύσεως κατά το πνεύμα του άρθρου 108 ΣΛΕΕ και του άρθρου 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 659/1999	10
Επί των κανόνων που διέπουν τις τροποποιήσεις ενός υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων	11
Επί της προσεγγίσεως που ακολούθησε η Επιτροπή εν προκειμένω	12
Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως όσον αφορά τη δυνατότητα διαχωρισμού της τροποποίησης από το υφιστάμενο καθεστώς	14
Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι τα τρία φορολογικά μέτρα τα οποία εισήχθησαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009 δεν αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος της ενισχύσεως	15
Επί του πρώτου σκέλους, που αφορά τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο τρόπος χρηματοδότησεως μιας ενισχύσεως πρέπει να θεωρείται ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εν λόγω ενισχύσεως	16

Επί του δευτέρου σκέλους, που αφορά την εφαρμογή των προϋποθέσεων αυτών.....	18
Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και από παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως.....	22
Επί του πρώτου σκέλους, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ	23
– Επί της αιτιάσεως που αντλείται από έλλειψη επαρκώς ενδεδεχούς ελέγχου	23
– Επί της αιτιάσεως που αντλείται από έλλειψη συνεκτιμήσεως της μείωσης των εμπορικών εσόδων	29
Επί του δευτέρου σκέλους, που αντλείται από παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως	29
– Επί της πρώτης αιτιάσεως, που αντλείται από ανεπαρκή αιτιολογία ως προς την έλλειψη κινδύνου υπερβολικής αντισταθμίσεως	29
– Επί της δεύτερης αιτιάσεως, που αφορά τις στρεβλώσεις που επήλθαν λόγω της υποχρέωσης εισφοράς	31
Επί των δικαστικών εξόδων	31